

JMG

Kandidatuppsats i journalistik

2018-05-23

Institutionen för journalistik,
medier och kommunikation
www.jmg.gu.se

Den politiske kommentatorn - Vän eller fiende?

En kvantitativ innehållsanalys av de politiska kommentatorernas
objektivitet i fyra svenska dagstidningar

Författare: Rebecca Bengtsson & Stefan Johansson

Handledare: Monica Löfgren Nilsson

Kursansvarig: Marina Ghersetti

GÖTEBORGS UNIVERSITET
JOURNALISTIK, MEDIER OCH KOMMUNIKATION

Abstract

- Title:** *Den politiske kommentatorn – Vän eller fiende?
En kvantitativ innehållsanalys av de politiska kommentatorernas objektivitet i fyra svenska dagstidningar*
- English:** *The political commentator – Friend or foe?
A quantitative content analysis of the political commentators objectivity in four Swedish newspapers*
- Authors:** Rebecca Bengtsson and Stefan Johansson
- Subject:** Undergraduate research paper in journalism studies, Dept. of journalism, media and communication (JMG) Gothenburg University
- Term:** Spring 2018
- Supervisor:** Monica Löfgren Nilsson, JMG, Gothenburg University
- Purpose:** The main purpose is to examine how four Swedish political commentators lives up to the ideal of objectivity.
- Method:** Quantitative content analysis
- Procedure:** Coded all articles produced in printed press during 2017 by political commentators Ewa Stenberg (Dagens Nyheter), Göran Eriksson (Svenska Dagbladet), Lena Mellin (Aftonbladet) and K-G Bergström (Expressen). Analyzed the results by developments of Jörgen Westerståls model of objectivity and applying framing theory to see what tendencies we could find regarding objectivity.
- Results:** Results are pointing to that there are a great deal of coverage that live up to the ideal of objectivity, but there are some concerns. We find that the display of politics as a game and the imbalance between parties concerning this question are pointing to a lack of objectivity. Although we would say that the Swedish political commentators strive to uphold the objectivity, they need to work harder to uphold it in the future and strive to help the citizens understand the complexity of Swedish politics in a better way.
- Key words:** Objectivity, framing theory, political commentators, democracy, valuating words
- Nyckelord:** Objektivitet, gestaltningsteori, politiska kommentatorer, demokrati, värderande ord

Innehåll

1. Inledning	5
2. Syfte & Frågeställningar	6
3. Tidigare forskning	7
3.1 Samhällelig relevans	7
3.2 Inomvetenskaplig relevans.....	8
3.2.1 Internationell utblick.....	8
3.2.2 Nordisk forskning	8
3.2.3 Svenska valrörelser i fokus	9
4. Teoretiskt ramverk	11
4.1 Objektiviteten.....	11
4.1.1 Varför är objektivitet viktigt	11
4.1.2 Objektivitetens framväxt.....	12
4.1.3 Kritik mot objektiviteten.....	13
4.1.4 Objektiviteten i Sverige	13
4.2 Objektivitetsmodellen	14
4.2.1 Definition av värderande ord	16
4.3 Gestaltningsteori	16
4.4 Utvecklad objektivitetsmodell	18
5. Metod	20
5.1 Urval och avgränsningar	20
5.2 Material	20
5.2.1 Kort om tidningarna	21
5.2.2 Kort om de politiska kommentatorerna	21
5.3 Analysmetod	22
5.4 Operationalisering	22
5.5 Metoddiskussion - Validitet och reliabilitet.....	23
5.5.1 Kodandet.....	24
6. Resultat.....	26
6.1 Grundläggande resultat.	26
6.1.1 Grundläggande resultat fördelat på ämne	27
6.2 Förekomst av värderande ord.....	29
6.2.1 Förekomst av värderande ord kopplat till ämne.....	31
6.2.2 Sammanfattning	32
6.3 Texternas karaktärisering.....	33
6.3.1 Sammanfattning	35

6.4 Gestaltningsteori – Spelframställning i fokus	35
6.4.1 Spelframställning kopplat till ämne	36
6.4.2 Sammanfattning	38
7. Analys	39
7.1 Neutral position – Jakten på värderande ord.....	39
7.2 Balans – Gestaltningsteori – Spelframställning	41
7.3 Åsikter eller förklaring.....	42
8. Slutdiskussion	43
9. Referenser	45
10. Bilagor.....	48
10.1 Kodschema.....	48
10.2 Förekomst av värderande ord kopplat till konkret ämne	54

1. Inledning

Ett av journalistikens viktigaste uppdrag är att *“förse medborgaren med sådan information att denne fritt och självständigt kan ta ställning i samhällsfrågor (SOU 1995:37 i Handbok för journalistikforskning, 2015, s. 299)”*. Detta är inte minst viktigt inom den politiska nyhetsjournalistiken. För att medborgaren skall kunna skaffa sig information och bilda sig en egen uppfattning om vilket parti de vill rösta på och hur de skall ta ställning i olika politiska frågor är det viktigt att journalistiken förhåller sig objektiv och opartisk. Allt sedan journalistiken gick mot en professionalisering har objektivitetsidealet varit ett av de mest tongivande (Schudson, 1978). Objektiviteten blir en garant för att medborgaren får en opartisk bild av verkligheten presenterad för sig av journalisterna och sedan mitten av 1970-talet har detta varit idealet i den västerländska journalistiken.

Under senare tid har dock den svenska politiska nyhetsjournalistiken kommit att präglas allt mer utav en tolkande journalistik (Strömbäck, 2013). På grund av detta har den *politiska kommentatorn* fått en allt större roll i den dagliga rapporteringen med att hjälpa medborgarna att tolka och förstå det politikerna gör. I sin roll som objektiva journalister är det detta som de skall fokusera på och inte tycka till om förslagen och politiken på ett sätt som ger en positiv eller negativ bild. Istället skall de hjälpa medborgaren att förstå vad partierna vill. Detta så att medborgaren kan bilda sig en egen uppfattning och kan göra informerade och väl avvägda val i samhällsfrågor och kring politik. Detta är inte minst viktigt under valrörelser, men även under perioderna däremellan (Nord & Stúr, 2009).

Mängden av opinionsmätningar blir allt fler, i stort sett varje mediehus har samarbeten med opinionsinstitut eller har egna paneler som matar tidningar, radio och tv med opinionsmätningar. Frågan som alla ställer sig är: Vem är vinnaren eller förloraren i just den här mätningen, även om förändringarna kan vara små. Det politiska spelet blir viktigare än politikens innehåll. De politiska kommentatorernas roll blir att tolka vem som är vinnaren i just den här mätningen (Strömbäck, 2013).

Inom dagens journalistik skall det gå snabbt. Det är ofta viktigare att vara först än att ha rätt. Man kan fråga sig om detta även påverkar de politiska kommentatorerna. Deras uppdrag innebär att de ska ge en objektiv och analyserande bild av de politiska utspelen. Viktiga samhällsfrågor ska bli genomlysta på ett opartiskt och relevant sätt. För att de skall klara sitt demokratiska uppdrag måste de reflektera ordentligt över politikernas utspel (Nord & Stúr, 2009). Allt detta sammantaget gör att vi ställer oss frågan:

Hur står det egentligen till med objektiviteten bland de politiska kommentatorerna?

2. Syfte & Frågeställningar

Syftet med undersökningen är att ta reda på om fyra ledande politiska kommentatorer på fyra av Sveriges största tidningar är objektiva och opartiska i sitt journalistiska uppdrag och hur de använder sin gestaltningsmakt.

Detta leder oss in på följande frågeställningar som studien kommer att besvara:

1. Hur förhåller sig de politiska kommentatorerna i sin bevakning av den svenska politiken?
  - a) Förhåller sig de politiska kommentatorerna objektiva?
  - b) Hur skiljer sig de politiska kommentatorerna åt sinsemellan?
  - c) Hur skiljer sig framställningen mellan partier och ämnen?

2. Hur är de politiska kommentatorernas texter utformade?
  - a) Är texterna av förklarande karaktär eller präglade av åsikter?
  - b) Hjälper artiklarna medborgaren att förstå politiken?
  - c) Finns det någon skillnad beroende på vilket parti som behandlas?

3. På vilket sätt gestaltar de politiska kommentatorerna partierna och de ämne som tas upp?
  - a) Är texterna i huvudsak gestaltade så att sak- eller spelframställningar kommer i fokus?
  - b) Hur skiljer sig framställningen mellan partier och ämnen?

3. Tidigare forskning

I det här kapitlet går vi igenom på vilket sätt studien är viktig på ett övergripande plan. Vidare presenteras hur det rådande forskningsläget ser ut och hur studien kommer att kumulativt tillföra forskningen nya kunskaper.

3.1 Samhällelig relevans

Idag finns det ofta en politisk kommentator på varje redaktion. En kommentator som kanske dagligen har i uppdrag att analysera politiken och som av läsarna anses vara expert på sitt område. En kommentator som har byggt upp sitt och sin tidnings varumärke på antalet dagliga läsare. För att fånga sin publik krävs att varumärket står för något sorts ideal. En politisk kommentators ideal skulle man kunna tänka sig vara att ge opartiska och korrekta kommentarer på den politiska situationen. Ett motiv till det idealet är att ge medborgarna en sorts förståelse för politiken som raka nyheter inte till fullo kan ge.

“Det demokratiska behovet av politiska kommentarer formas sällan utifrån informationsaspekter eller ideologiska hänsyn, utan grundas snarare i antagandet att en journalistik behövs som kan förklara komplicerade samband och ge människor kvalificerad vägledning i viktiga frågor (Nord & Stúr, 2009, s-25).”

För att Sverige skall ha en fri och väl informerad befolkning är det viktigt att journalistiken tar sitt demokratiska uppdrag på allvar och förhåller sig objektivt även i politiska kommentarer och analyser. Ett problem idag är att kommentarer och analyser ofta kan bli ihopblandade med opinionsjournalistik såsom ledare och debattinlägg. För den som tar del av medieinnehåll måste det gå att särskilja på informerande och argumenterande journalistik (Nord & Stúr, 2009). Missförstånd kan uppstå om läsare misstar opinion för fakta och sanning, och journalistiken har då misslyckats med sitt demokratiska uppdrag.

“Medierna har inte bara makt över vilka frågor eller objekt människor tycker är viktiga, eller över hur människor tänker kring frågor eller objekt som finns på mediernas dagordning; medierna kan också utöva makt över vilka frågor eller problem människor använder som måttstock när de bedömer politiska ledare och politiska alternativ och över hur människor uppfattar verkligheten (Strömbäck, 2009, s. 136).”

Läsarna är också röstare. Medierna har i demokratins namn en skyldighet att informera dem om det som sker inom politiken. Journalistiken brukar kallas Sveriges tredje statsmakt efter riksdag och regering och har som en så kallad statsmakt både makt och ansvar. Makt att påverka opinioner och informationsflöden och ansvar att inte inskränka dem. Enligt Strömbäck (2009) har journalistiken ett ansvar att ge människor sådan information att de själva kan ta ställning i samhällsfrågor.

När nyheter och information produceras och distribueras under dygnets alla timmar kan det tyckas omöjligt att hinna ta del av alla samhällsviktiga frågor. Det kan dessutom vara svårt att bilda sig en uppfattning om det politiska läget enbart av att läsa nyhetsartiklar (till exempel vad som ligger bakom att ett parti kom med ett nytt lagförslag). Därför behövs de politiska kommentatorerna, för att veckla ut den spelplan som kallas svensk politik. Därför är det också viktigt i demokratins namn att läsarna tydligt vet vad som är fakta och analyser, och vad som är personliga åsikter blandat med fakta och analyser. Därför är det av stort intresse att ta reda på om de politiska kommentatorerna i fyra av Sveriges största tidningar på något sätt i sina analyser och kommentarer gynnar ett visst parti eller ett visst block. Genom att jämföra olika politiska kommentatorer kan man få en bild av hur det står till med objektiviteten inom den svenska politiska nyhetsjournalistiken och på så vis undersöka om det finns indikatorer på att det demokratiska uppdraget inte sköts på rätt sätt.

3.2 Inomvetenskaplig relevans

Den politiska kommentatorn är inget nytt påfund. Varianter av rollen kan man hitta så långt tillbaka som på 1700-talet och journalistikens början i England (Leth i Nord & Stúr, 2009). Journalistiken präglades då av vad han kallar ”Braständaren och Iakttagaren”, denne iakttagare kan liknas vid dagens politiska kommentator och braständaren kan liknas vid ledarskribenten som skall driva opinion. Lars Nord och Elisabeth Stúr (2009) har i sin bok *Tyckandets tid: Journalistik, kommentar och valrörelse* gjort en gedigen genomgång av rollen och dess historia och där är en bra plats att börja titta på begreppet *politisk kommentator*.

Nord och Stúr menar att den politiska kommentatorn befinner sig i gränslandet mellan ledarskribenten och den aggressiva politiska nyhetsreportern. Rollen har blivit alltmer framträdande under 2000-talet och är ofta den av mediehusens personal som politikerna känner till. I svensk kontext är den politiska kommentatorn oftast i grunden journalist till skillnad mot andra typer av kommenterande funktioner inom medievärlden (Nord & Stúr, 2009).

För att bättre förstå skillnaden mellan en politisk nyhetsreporter och en politisk kommentator kan man ta hjälp av Nord & Stúrs (2009) definitioner. En politisk nyhetsreporter har ett innehållsfokus på händelser, sakfrågor och problem. De publicerar sig genom reportage, artiklar och inslag. Deras förhållningssätt präglas av en beskrivande journalistik och deras norm är ett professionellt nyhetsvärderande. Deras demokratiska uppdrag handlar om att informera, övervaka och granska. Den politiska kommentatorn har däremot ett innehållsfokus på tolkningar av aktuella skeenden. De gör nyhetsanalyser, kommenterar och blir intervjuade av andra journalister. Deras förhållningssätt är tolkande och deras norm är orientering och guidning. Deras demokratiska uppdrag ser de som att de skall förklara och sätta in skeenden i ett sammanhang (Nord & Stúr, 2009).

3.2.1 Internationell utblick

En av de internationellt mesta kända tidiga politiska kommentatorerna är Walter Lippman. 1922 skrev han sin kulturförklarade bok *Public opinion* och redan då var rollen omdebatterad. Frågan som stod i centrum då och även nu är om den politiske kommentatorn är av godo eller ondo. Lippman tyckte att rollen var viktig för att hjälpa läsaren att förstå och tolka den politiska nyhetsjournalistikens verklighetsbild (Bro, 2012).

I USA så använder medierna sig ofta av lobbyister som politiska kommentatorer. Dessa lobbyister har oftast inte någon journalistisk bakgrund och det blir svårt att veta hur de ställer sig till objektiviteten. Man kan undra om det kan finnas underliggande aspekter som påverkar kommentatorn. Vad vill de egentligen och förstår läsaren, lyssnaren eller tittaren att de kan ha andra skyldigheter utöver den rent journalistiska? Redan under 1990-talet påtalade Grame Browning (1994) som är statsvetare, detta problem med sin artikel *Not-so-full disclosure*. Han försöker där problematisera rollen som den politiska kommentatorn har fått och hur man inte kan lita på att objektiviteten efterlevs när man inte känner till kommentatorernas bakgrund. Han argumenterar för mer transparens och att medierna tydligt märker ut eventuella bakomliggande faktorer som kan påverka objektiviteten hos en politisk kommentator (Browning, 1994).

3.2.2 Nordisk forskning

I en nordisk kontext fokuserar forskningen mycket på hur mycket mer plats den politiska kommentatorn och den tolkande journalistiken har fått i dagens nyhetsflöde. I *The rise of media punditocracy? Journalists and media pundits in Danish election news 1994–2007* undersöker Jesper Strömbäck och David Nicolas Hopmann just detta och visar på en ökning av politiska kommentatorer i alla fall inom etermedia. Undersökningen är väl citerad i andra forskningsartiklar

(Strömbäck & Hopmann, 2010). Det som präglar den här typen av forskning och även ovan nämnda artikel är att den mesta av forskningen görs under valtider.

Genom åren har det forskats mycket på den politiska nyhetsjournalistiken i Sverige. Kent Asp och Jesper Strömbäck är två svenska förgrundsfigurer bland många andra. Mycket av forskningen har som nämnts tidigare koncentrerats kring val och valrörelser. Framförallt hur journalistiken påverkar medborgaren. Både avsiktligt och oavsiktligt. *Mediekratin – mediernas makt i svenska val och Kampen om opinionen: politisk kommunikation under svenska valrörelser*, (Asp & Bjerling, 2014, Strömbäck & Nord, 2013) är två böcker som ger en bra bild över detta.

Bilden som träder fram i forskningen är att den tolkande journalistiken, där den politiske kommentatorn får sägas ingå, blir allt mer dominerande i nyhetsflödet (Strömbäck, 2013). Detta på bekostnad av att den mer faktabetonade journalistiken, som är själva basen i ett objektivitetsideal, får stå tillbaka. Forskningen tyder på att vi har gått från en journalistik som tidigare i grunden frågade *vad, var, vem* och *hur*, till en journalistik som istället fokuserar på *varför* (Strömbäck & Salgado, 2011).

En aspekt som har undersökts mycket är frågan om det är politikerna eller journalisterna som sätter agendan. De politiska kommentatorerna är ofta mediehusens mest profilerade journalister och de har en stor makt över vilka som skall komma till tals och vilka frågor som skall tas upp. Vikten av att undersöka denna grupp av journalister är därför väldigt stor. Men även politikerna har en stor roll i det rådande politiska medieklimatet. Strömbäck (2008) har undersökt hur riksdagsmän och politiska journalister påverkar varandra när det gäller att sätta den politiska agendan. Han har kommit fram till att medierna och politikerna i mångt och mycket "hjälpas åt" att sätta agendan. Det vill säga att de lever i symbios och påverkar och påverkas av varandra om vartannat. Strömbäck's forskning tyder inte på att det skulle vara någon av grupperna som har övertag över den andra (Strömbäck, 2008).

3.2.3 Svenska valrörelser i fokus

Det har gjorts flera undersökningar som försöker ta reda på om den politiska journalistiken är partisk eller opartisk. Detta undersöks i första hand genom kvantitativa innehållsanalyser på hela det politiska nyhetsjournalistiska innehållet (Asp & Bjerling, 2014). Det vill säga att man undersöker alla artiklar, reportage, analyser med mera som har producerats under en viss tid. Kent Asp har lett medievalsundersökningen under många år. Forskningsprojektet undersöker partiskhet i medierna på alla svenska valrörelser sedan 1979. Forskningen visar på att alla partier utsätts för både partiskhet och opartiskhet. Det varierar valrörelserna emellan och det finns inget som tyder på någon systematik. Forskningen kan inte heller se någon fördelaktig behandling av partier i uttalade positiva publikationer. Det man dock kan se är att Socialdemokraterna oftare än andra behandlas negativt av pressen. Detta kan bero på att de oftast är i regeringsställning och att det ofta ställs högre krav på dessa. Om ett parti blir hårt behandlat i en valrörelse kan detta ofta bero på att partiet på ett eller annat sätt misskött sig. Ett exempel är Liberalerna (Dåvarande Folkpartiet), som 2006 blev påkomna med att försöka hacka sig in i Socialdemokraternas intranät. Efter det blev de väldigt hårt ansatta (Asp & Bjerling, 2014).

Flera undersökningar tyder på att vi lever i en allt mer åsiktsbaserad och tolkande medievärld (Strömbäck, 2013). Att man som politisk kommentator då skall vara objektiv kan ses som en motsägelse. Rollen går ju ut på att tycka saker. Men i en allt mer polariserad värld och med utgångspunkt från objektivitetsidealet så bör kommentatorn snarare vara en uttolkare av det politiska budskapet för att få medborgarna att förstå politiken. Detta kan vara en av orsakerna till att forskningen mer koncentrerar sig på mängden av tolkande journalistik istället för att titta på själva

budskapet. Vi har inte hittat några studier som konkret tittar på politiska kommentatorers objektivitet. Att studera hur den politiska kommentatorn använder sin gestaltningsmakt och i vilken utsträckning de förhåller sig neutrala skulle fylla en lucka inom forskningen. Genom att titta på en specifik grupp inom den politiska journalistiken och hur deras objektivitet ser ut kan vi säga något om hur tendensen ser ut inom journalistiken. Går vi mot en allt mer opartisk nyhetsbevakning? Strävas det efter en neutral position, är sanningen och relevansen ledord för de politiska kommentatorerna?

Mycket av forskningen inom den politiska nyhetsjournalistiken koncentrerar sig på att undersöka journalistiken i valtider. Ett sätt att hitta nya ingångar och tillföra nya kunskap är då att rikta in sin undersökning på en annan tidsperiod. Denna studie kommer att rikta in sig på året innan ett valår. Detta för att ge en annorlunda bild och se vilka tendenser som finns i samhället.

Med dessa aspekter sammantaget kommer föreliggande undersökning både kumulativt tillföra tidigare forskning intressanta ingångar, samt bidra med nya infallsvinklar till forskningen genom att undersökningen riktar in sig på en outforskad grupp.

4. Teoretiskt ramverk

I det här kapitlet presenteras de teorier som kommer att användas för att analysera det empiriska resultatet. Studien tar avstamp i objektivitetsidealet och det kommer därför att gås igenom grundligt ur en historisk kontext. Vidare presenteras Westerståhls objektivitetsteori som kommer att ligga till grund för analysen. Efter det presenteras gestaltningsteorin. Slutligen presenteras vår egen vidareutveckling av Westerståhls objektivitetsmodell.

4.1 Objektiviteten

Objektiviteten som ideal är ingen självklarhet. I ens i en västerländsk kontext är alla överens om dess förtjänster. Många menar dessutom att en verklig objektivitet är ouppnåelig. Alla är vi färgade av vår egen förförståelse och våra värderingar. I Steven Maras (2013) bok *Objectivity in Journalism* får man en ordentlig genomgång i objektivitetens historia och olika ingångar till detta många gånger svårtolkade begrepp.

Maras frågar sig i bokens inledning: ”Vad betyder det att sträva efter ett ideal som inte går att uppnå? Betyder det att idealet är värdelöst eller representerar det den ultimata journalistiska dygden? (Maras, 2013, s. 1)”. Han ger inget entydigt svar utan menar att det finns både negativa och positiva aspekter av begreppet och att det behöver synas från båda håll.

En första viktig aspekt att reflektera kring är att objektiviteten inte är ett universellt ideal. Det är först och främst i den västerländska journalistiska sfären som objektiviteten har växt fram. Framförallt i USA har den varit rådande länge. Några europeiska länder ses som starkt influerade av detta och idealet är rådande även där, till exempel Storbritannien, Schweiz, Holland och Sverige. Objektiviteten växte fram i nära förhållande till kommersialiseringen och professionaliseringen av journalistiken (Maras, 2013).

Det finns flera definitioner av objektivitet. Steven Maras tar upp Walter Cronkites definition som en bra början för att förstå vad det innebär ”*Objektivitet är rapportandet av verkligheten, av fakta, erhållna så mycket som möjligt utan injektioner av fördomar och personliga åsikter* (Maras, 2013, s.7)”. Maras (2013) sluter sig till att det finns tre punkter som objektiviteten strävar emot:

- **Separera fakta från åsikter**
- **Presentera nyheterna fritt från känslöyttringar**
- **Sträva efter rättvisa och balans.**

Detta är en beskrivning av begreppet som även Michael Schudson (1978) kan skriva under på. Han menar att objektiviteten guidar journalisten till att separera fakta och åsikter och leder dem till att rapportera nyheterna i en balanserad ton istället för känslöstyr.

Andra begrepp som faller inom ramen för objektivitet är opartiskhet, neutralitet, noggrannhet, rättvisa, ärlighet, engagemang till sanningen, opersonlig framställan och balans. Det är således ingen enkel sak att följa alla dess uppmaningar och vara objektiv (Maras, 2013).

4.1.1 Varför är objektivitet viktigt

Varför skall man egentligen bry sig om ifall journalistiken är objektiv? Finns det någon vinning med att sträva efter detta? Steven Maras (2013) pekar på fyra punkter som är viktiga för att förstå objektiviteten och varför den är eftersträvansvärd.

- **Journalistiken är en demokratisk förutsättning.**
Om journalistiken skall vara den tredje statsmakten och granska makten måste publiken lita på att journalistiken gör detta utan att ha en egen agenda.
- **Medias makt**
Mediernas genomslagskraft kan vara enorm. Därför är det viktigt att den förhåller sig objektiv. Detta för att inte påverka medborgare på ett sätt som inte är önskvärt. Kampen mellan seriös journalistik och tabloidpressen i England är ett exempel på detta.
- **Medias prestationer**
Allt tyder på att publiken vill ha en objektiv journalistik. Alla klagomål som kommer in när så inte är fallet är ett bevis för detta menar Maras.
- **Etiken**
Vilka källor journalisten väljer att använda sig av och vilka händelser journalisten väljer att göra nyheter av. Det handlar om hur journalisten väljer att konstruera nyheterna.

En aspekt som talar emot att objektiviteten är viktig är att den inte är populär bland lagstiftarna, någonstans i världen egentligen. Objektivitetsidealet finns inte lagstadgat någonstans. I Svenska Journalistförbundets yrkesregler finns det inte heller några skrivelser som tar upp eller förespråkar objektivitet (Spelregler för press, tv, radio, 2010). I till exempel Storbritannien har det funnits skrivelser om objektivitet i deras yrkesregler men de har tagits bort. I Australien har de aldrig funnits några och i Polen var de relativt starka skrivelser under 1990-talet men de har också reviderats. Objektivitetsidealet formas mer utifrån arbetsmetoder och tysta yrkesregler än något som finns på pränt (Maras, 2013).

4.1.2 Objektivitetens framväxt

Objektiviteten har inte ett magiskt ögonblick när den trädde fram utan den växte fram under lång tid och på flera platser samtidigt. Det finns fyra argument för ett framväxande objektivitetsideal och dessa är Professionalisering, Teknisk utveckling, Kommersialisering och Politiken.

- **Professionalisering**
Som ett led i strävan att bli en profession har journalisterna utbildats till att sträva efter objektivitet.
- **Teknisk utveckling**
Teknikargumentet är sammankopplat med språk. Med tekniska innovationer såsom telegrafan förändrades språkbruket och journalisternas sätt att skriva standardiserades. De viktigaste presenterades först, för att om anslutningen bryts har de i alla fått med det. Man ville också skriva mindre antal tecken för att det kostade mindre att skicka då. Berättelsen fick stå tillbaka för fakta. Vilket ledde till att objektiviteten blev idealet.
- **Kommersialiseringen**
Kommersialiseringen fokuserar på nyheter som en handelsvara. För att skapa en attraktiv produkt för alla att annonsera i eller köpa var det viktigt att alla kunde känna igen sig i produkten. Att tala med alla sidor och vara balanserad i sitt urval blev därför allt viktigare.

- **Politiken**

Det politiska argumentet hänger samman med kommersialiseringen och slutet för partipressen. För att tidningarna skall bli trovärdiga och att politikerna skall vilja tala med dem måste de vara objektiva och låta alla komma till tals.

Historiskt finns det spår av objektivitetsidealet så tidigt som 1830-talet och begreppet har sedan haft olika uttryckssätt under tidens gång. Den typ av objektivitet som vi talar om idag hade sitt genombrott i västvärlden på 1920-talet och har efter det utvecklats till den typ av ideal som på många vis är rådande idag (Maras, 2013).

4.1.3 Kritik mot objektiviteten

Som sagt tidigare är objektiviteten inte ett oemotsagt ideal. Det finns många argument för att objektiviteten är meningslös och att den har spelat ut sin roll (Maras, 2013).

- **Objektiviteten är partiskt och oansvarig**

Objektiviteten som sådan beskrivs som opartisk och att den har en strävan efter ett stort ansvarstagande. Vissa kritiker menar att det är precis tvärtom. Maras (2013) skriver om en av dessa kritiker, Theodore Glasser, han pekar på fyra argument: *Pressen är partisk mot andra granskande organ, pressen är partisk gentemot en "status quo", pressen är partisk mot självständigt tänkande* och till sist *är pressen partisk mot ansvarstagandet*. Glasser menar att journalisterna gömmer sig bakom objektiviteten eftersom att de menar att de bara rapporterar om vad som sker, de skapar inte nyheterna och på så vis fransäger sig de allt ansvar för det de rapporterar.

- **Källberoende**

Journalister litar för mycket på officiella källor. De gör inte jobbet att kontrollera att allt som kommer från olika partier stämmer. I ett allt högre tempo strävar journalisterna mer efter att förhålla sig till objektiviteten och se till att alla kommer till tals än att undersöka de olika källorna.

- **Objektiviteten är en motsägelse**

Hunter S. Thompson är en av förespråkarna för denna kritik. Han menar att själva grunden till journalistiken är den subjektiva observationen i jakten på sanningen. Han såg därför objektiviteten som en begränsning istället för ett ideal att förhålla sig till (Maras, 2013).

4.1.4 Objektiviteten i Sverige

Hur ser då situationen ut i Sverige? I en undersökning från SOM-institutet fick svarspersoner ranka de mest kritiska egenskaperna de tyckte att morgontidningar respektive kvällstidningar ofta gav uttryck för. De tillfrågade ansåg då att den näst mest kritiska egenskapen hos morgontidningar var att de tycks ha partiskhet i politiska nyheter. Hos kvällstidningar låg "för mycket personligt tyckande av journalister" på fjärde plats (Weibull, 2017). Vad är då det objektiva idealet i Sverige? Enligt Westerståhl (1972) så finns det i grunden fem olika synsätt på objektivitet.

- **Oproblematisk objektivitetstro**

Enligt detta synsätt så är det självklart att både journalistik och journalister skall vara helt objektiva. När så inte är fallet så värderas journalistiken och journalisten mindre.

- **Objektiviteten som riktmärke**

Enligt det här synsättet är objektivitet något man alltid skall sträva efter men som kanske är svårt att nå fullt ut.

- **Objektivitet genom konkurrens**

Här menar Westerståhl att objektivitet är ett riktmärke, men också något som inte går att uppnå, därför gynnas objektiviteten av konkurrerande medier som ger sin syn på saker och händelser. Tillsammans med konkurrerande medier uppnås objektivitet.

- **Objektiviteten är ett skenvärde**

Enligt det här synsättet är objektiviteten en illusion som aldrig går att uppnå och som alltid kommer att präglas av ens egna åsikter och förutfattade meningar.

- **Objektiviteten är ett falskt värde, ägnat att skydda en viss samhällsordning**

Enligt den här synen på objektivitet så menar Westerståhl att journalistiken främjar det politiska system som finns i landet man verkar. I icke-demokratiska länder är objektiv nyhetsförmedling något som inte eftersträvas, eftersom det underminerar den styrande regimen och är därmed inte relevant i den media som verkar där.

I det svenska mediasamhälle vi lever i idag så används objektiviteten som ett riktmärke. Man är medveten om att det kanske aldrig går att nå fullt ut men det är något eftersträvansvärt som genomsyrar journalistiken i det dagliga arbetet. Det är utifrån denna syn på objektivitet som den här uppsatsen kommer att utgå från. Enligt en återkommande enkät från JMG där man undersökt svenska journalisters yrkesideal så visar den att objektivitetsidealet idag har blivit något allt mer eftersträvansvärt (Wiik, 2012). I undersökningen kan man även se att objektivitetsidealet tycks mer eftertraktat hos den yngre generationen journalister, något som Jenny Wiik (2012) hänvisar till att yngre journalister oftare har en journalistikutbildning i bakfickan (neutralitet och objektivitet är bland det första som inpräntas i eleverna på högskolorna idag).

Jenny Wiik (2012) pekar även på att kommersialiseringen inom media kan vara en av orsakerna till att objektivitetsidealen är starkare idag. Fler läsare ger högre reklamintäkter, därför vill tidningarna attrahera en bredare publik och för att göra detta krävs det ett mer neutralt och objektivt medieinnehåll. Andra orsaker till att objektivitetsidealet har blivit populärare idag är likt redan nämnt professionaliseringen, teknisk utveckling och politiken (Wiik, 2012).

4.2 Objektivitetsmodellen

Enligt Jörgen Westerståhl (1972) bör alla som jobbar med journalistik eftersträva opartiskhet och inta en neutral position, det vill säga vara objektiv, även den politiske kommentatorn. För att förtydliga hur objektiviteten skapas har Westerståhl tagit fram en modell.

“Begreppet objektiv används som ett överordnat samlingsbegrepp för flera olika krav eller värden som man önskar att nyhetsförmedlingen skall tillgodose. Till de viktigaste av dessa krav eller värden hör sanning, relevans och opartiskhet (Westerståhl, 1972, s. 2).”

Bild 1. Jörgen Westerståhls objektivitetsmodell.

Modellen illustrerar Westerståhls tankar för hur en journalistisk produkt skall vara. För att till exempel en text skall uppfattas som objektiv, krävs det Sanning och Relevans i innehållet. Sanningen och relevansen borgar för innehållets saklighet, som är ett av två krav på en objektiv nyhetsförmedling. Det krävs också Balans i materialet och en Neutral presentation. Det i sin tur talar för skribenternas opartiskhet i ämnet. Opartiskhet är det andra kravet på en objektiv nyhetsförmedling (Westerståhl 1972).

För att undersöka hur det står till med objektiviteten hos dagens politiska kommentatorer kommer studien att bygga vidare på Westerståhls modell. Studien kommer att fokusera på modellens högra ben Opartiskhet och strävan efter att uppnå det. Det vänstra benet, Saklighet, där det handlar om Sanning och Relevans, förutsätter den här studien att det finns i de fyra analyserade politiska kommentatorernas texter. Med den föreliggande metoden är det inte applicerbart att undersöka dessa frågor och de kommer därför att bortses från i studien. Detta är visserligen en svaghet men då vi menar att detta inte är knäckfrågan när det gäller politiska kommentatorer och objektivitet, kan den föreliggande undersökningen ändå säga mycket om det vi ger oss ut för att svara på.

Opartiskheten har två mindre ben. Balans är ett av dem. Det kommer studien gå in på i nästa kapitel som handlar om gestaltningsteori. Det andra benet och en annan aspekt som undersökningen kommer att fokusera på är frågan om neutral position, eller vilken värdering som finns från den politiska kommentatorns sida. För att undersöka detta kommer studien att titta på vilka tendenser som finns i texten. Detta genom att titta på vilka värderande ord som används i texterna kopplat till de olika politiska partierna. Westerståhl använde en variant på samma metod när han studerade Sveriges Radios bevakning av Vietnamkriget 1972 (Westerståhl, 1972).

Enligt Westerståhl (1972) handlar neutral position om förhållandet mellan den som förmedlar nyheten (i det här fallet den politiska kommentatorn) och den som nyheten berör (i det här fallet det politiska partiet). För att meddelandet (texten) skall anses vara neutral menar Westerståhl att nyheten skall vara på följande vis:

“Meddelandet skall ej vara utformat på ett sådant sätt att meddelaren identifierar sig med eller tar avstånd från den berörda parten. Det blir alltså själva uttryckssättet eller ordvalet som här blir avgörande, i första hand användandet av ord med en positiv eller negativ värdebetoning i sådant sammanhang att den som framför meddelandet också kommer att stå för värderingen (Westerståhl, 1972, s. 21).”

Att en text präglas av ord som är nedsättande om aktörerna eller de ämnen som tas upp tyder på en negativ tendens. Vilket i sin tur tyder på att den politiska kommentatorn inte förhåller sig till objektiviteten på det sätt som är önskvärt. Samma sak gäller om den politiska kommentatorn använder sig av positivt värderande ord.

Ordens betydelse går inte att underskatta och formuleringarna och ordvalet kan ge en bild av de underliggande tendenser som finns i texten. Att inta en neutral position i en text innebär att man avstår från att använda den här typen av värderande ord. I de fall de värderande orden anges i citat kommer dessa inte att tas upp i analysen. Att den politiska kommentatorn återger vad någon annan har sagt kan inte ses som ett värderande ställningstagande i det här fallet. Studien kommer heller inte att titta på orden i rubrikerna. Detta för att dessa ofta sätts av andra än de politiska kommentatorerna själva och då rubrikernas själva syfte är locka in läsaren så finns det en stor risk att värderande ord är överanvända.

4.2.1 Definition av värderande ord

Värderande ord är ord som tar ställning för eller emot exempelvis ett politiskt parti eller ett förslag från ett sådant. Motsatsen är deskriptiva ord, som enbart beskriver något, till exempel färger eller former. Värderande ord syftar till att påverka våra åsikter, och genom att förstärka eller minska en viss känsla hos läsaren få oss att tycka som den som skriver orden (detta behöver inte ske medvetet som i till exempel en propagandaskrift). Värderande ord används för att övertyga andra om den ståndpunkt man företräder och således ingenting som bör finnas med i text vars syfte är att hjälpa en läsare att förstå något. I den föreliggande studien tittas det på värdeladdade ord i förhållande till de politiska partierna. Orden kan vara av både negativ eller positiv karaktär. I det här fallet är båda lika illa. I den här studien tittas även på ordföljder, till exempel *otydligt parti* är i det här fallet ett exempel på negativt värderande ord, även om orden i sig inte är värdeladdade så blir kombinationen det.

Exempel på ord

Positiva: Skicklig, rättvis, fantastisk

Negativa: Katastrofal, kris, otydligt parti

Även i fallet med neutral position och värderande ord infinner sig en dimension av balans. Det blir obalans i texterna och bevakningen om ett parti alltid omnämns med värderande ord. Det kan tyda på en partiskhet i förhållande till ett parti.

Det här kan ge en bra bild av hur de politiska kommentatorerna förhåller sig till objektiviteten. Men den är inte heltäckande. En annan aspekt är hur skeendena i texten framställs. Gestaltningsteorin blir då nästa byggsten i studien.

4.3 Gestaltningsteori

Gestaltningsteorin växte fram inom en rad olika vetenskapliga discipliner samtidigt och började att användas inom journalistikforskningen på 1970-talet. En viktig aspekt att ta med sig när man talar om gestaltningsteorin är att den har ett socialkonstruktivistiskt synsätt. Detta innebär att man menar

att samhället är socialt konstruerat av människor som samspelar. Innebörden av olika begrepp ges mening av människan som använder dem. När man talar om gestaltningsteorin så vill man se på vilket sätt kommunikation används för hur människan förstår sin omvärld. Enkelt sagt kan man säga att det handlar om *hur* till exempel en händelse framställs i en tidning, på radio eller ett nyhetsinslag på tv (Shehata i Karlsson & Strömbäck, 2015).

Inom journalistikforskningen är Gaye Tuchman en förgrundsfigur när det gäller gestaltningsteorin. 1978 i *Making the News* argumenterar hon för att nyheterna kan ses som ett fönster som människor tittar i och där ges *en bild* av verkligheten. Därav det engelska namnet *frame*, på svenska talar vi om gestaltning av verkligheten. Tuchman (1978) menar att man aldrig kan ge en helt objektiv spegling av verkligheten, det är *en bild*, ett urval utav av verkligheten som journalisten har gjort (Shehata i Karlsson & Strömbäck, 2015).

Inom forskningen kring den politiska journalistiken är hur journalisterna gestaltar politiken en stor fråga. Görs det i spel- eller sakfrågeframställningar? Spelframställningar innebär att man porträtterar politiken som ett spel med vinnare och förlorare. Med detta synsätt blir opinionsmätningar och partiledardebatter allt viktigare att bevaka journalistiskt eftersom att man här enkelt kan utse vinnare och förlorare. De politiska kommentatorerna är här aktiva journalister som med sin kunskap snabbt utser vinnare och förlorare i debatter och opinionsmätningar (Shehata i Karlsson & Strömbäck, 2015).

Sakframställningarna handlar om de konkreta politiska frågorna. Vad går politikernas förslag ut på? Talar de om detta eller ägnar de sig åt att försöka slå håll på motståndarens frågor. I dagens samhälle får sakframställningen allt oftare stå tillbaka till förmån för spelet. Ansvar för detta ligger självfallet delvis på journalistiken men även politikerna själva anammar denna taktik. Detta leder till att medborgarna får en sämre möjlighet att förstå det bakomliggande politiska budskapet. Och detta leder i sin tur till att misstron till politiker ökar (Shehata, 2014).

“Olika problemformuleringar av en händelse eller sakfråga påverkar nyhetskonsumenternas politiska attityder eller åsikter (Shehata i Karlsson & Strömbäck, 2015, s.365).”

Enligt Shehata (2014) leder en ökad spelframställning av politiken till ökad misstro mot politiker. Skulle endast ett enda parti eller ett fåtal partier gestaltas nästan exklusivt i en spelframställning så kan man diskutera om de politiska kommentatorerna har gjort ett gott jobb i sin neutrala skildring av den verkliga politiska situationen. Om ett parti i huvudsak framställs i spelframställningar och deras sakfrågor aldrig kommer fram talar det för en obalans. Det vill säga, att de politiska kommentatorerna inte är objektiva.

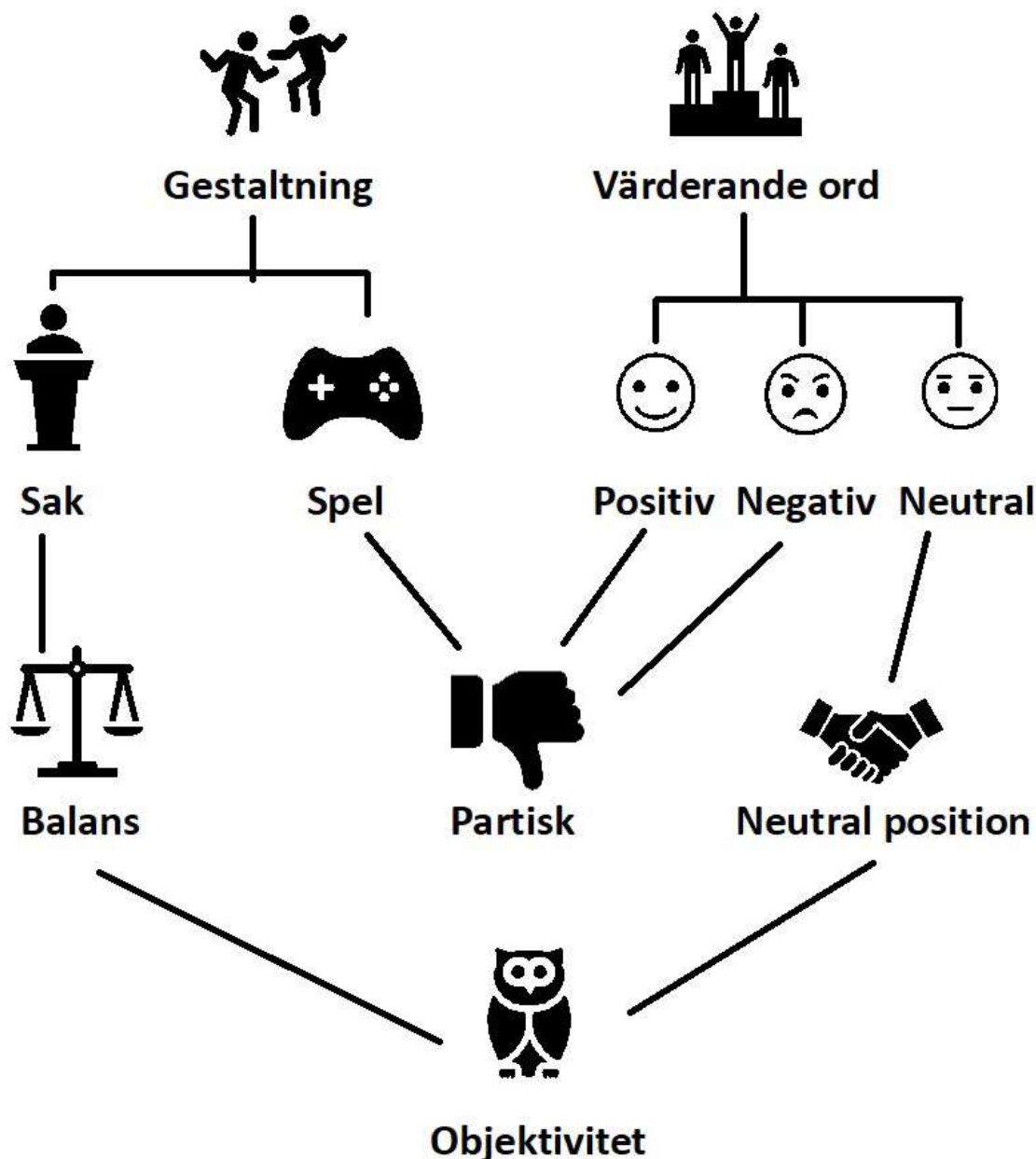
Gestaltningsteorin i den här uppsatsen bygger på att de politiska kommentatorerna gestaltar en verklighet, allt de skriver är en gestaltning av verkligheten och inte nödvändigtvis en korrekt verklighet. I den här uppsatsen skall vi dock inte undersöka huruvida de politiska kommentatorerna gestaltar en korrekt verklighet, vi skall undersöka huruvida de är objektiva när de rapporterar om olika partier i antingen sak- eller spelframställningar.

Studien kommer att använda sig av gestaltningsteorin för att undersöka i vilken utsträckning de politiska kommentatorerna framställer politiken som ett spel i förhållande till ett visst parti. Detta för att det tillsammans med tanken kring en neutral position ger en bra bild av hur det står till med de politiska kommentatorernas uppdrag. Hjälper de medborgarna att tolka och förstå politiken eller är de ett hinder på vägen och förbiser sitt demokratiska uppdrag.

För att förtydliga hur vi tänker kring objektiviteten har vi vidareutvecklat Jörgen Westerståhls objektivitetsmodell. Här koncentrerar vi oss på benet som handlar om partiskhet och vi kopplar på gestaltningsteori. Vi vänder på modellen för vi tycker att det blir ett tydligare flöde.

4.4 Utvecklad objektivitetsmodell

Bild 2. Utvecklad objektivitetsmodell.

Vår utveckling av Westerståhls modell som studien kommer att jobba efter ser ut på detta vis. Studien tittar på frågan i två steg, dels genom gestaltningsteorin och dels genom att titta på vilka värderande ord som används. Att ett parti oftast omnämns i spelframställning kan vara ett tecken på partiskhet. Detsamma gäller användandet av positivt eller negativt värderande ord. En sakframställning och ett användande av neutrala ord tyder på att texten har balans och intar en neutral position. Detta talar för att skribenten förhåller sig objektivt. Modellen är en förenkling av problemet för att på ett överskådligt sätt illustrera hur studien skall svara på de uppställda frågeställningarna. Det finns en stor dimension av gråzoner. Det är inte svart eller vitt när det gäller

hur man mäter objektivitet. Till exempel kan en text ha en tydlig spelframställning men sakna värderande ord. En aspekt som inte fångas upp av analysmodellen som vi anser är viktig, är om texterna är förklarande. Det vill säga hjälper läsaren att förstå de ibland komplexa politiska skeendena. Därför tittar vi också på texternas karaktär. Är de förklarande eller präglas de av åsikter.

Det vi kommer att titta på är tendenser i ett större perspektiv. Framställs ett visst parti i spelframställning i betydligt högre grad än ett annat parti eller är texterna präglade av åsikter så finns det tendenser på att objektiviteten i förhållande till just detta parti inte efterlevs. Studien tittar alltså på större tendenser i hela materialet.

5. Metod

I det här kapitlet kommer en diskussion kring det material som ligger till grund för undersökningen föras. Avgränsningar kommer föras fram och den valda analysmodellen kommer presenteras. Operationalisering av uppsatsens frågeställningar går igenom och en diskussion kring validitet och reliabilitet förs.

5.1 Urval och avgränsningar

Undersökningens urval har främst styrts av två aspekter. Den första handlar om tiden. Mycket av den forskning som har genomförts kring politisk nyhetsjournalistik och partiskhet har fokuserat på valrörelser och den närliggande tiden. För att ge en bild av hur det kan se ut under andra tidsperioder och på så vis bidra till forskningen kommer denna undersökning att studera en tidsperiod mellan valrörelserna. Vi har valt att studera det material som producerades under en ettårsperiod. Detta för att ge oss mer material att undersöka och på så vis ge ett bättre utgångsläge för att ge en bild över hur situationen ser ut. Perioden som kommer att undersökas är:

- **1 januari 2017 t o m 31 december 2017**

Den andra aspekten handlar om vilka som skall studeras. Undersökningen kommer att luta sig mot ett effektorienterat förhållningssätt. Vilket betyder att undersökningen kommer att titta på de medier som har störst genomslagskraft i Sverige. Det vill säga effekt. Möjligheten till insamling av material och tidsåtgång för att analysera detta har spelat in i valet av analysenheter. Televisionen har störst genomslagskraft men dagspress är mer övergripbart att analysera för den här studien. Alltså kommer studien att koncentreras på de största aktörerna inom nationell tryckt dagspress. För att göra analysmängden övergripbar kommer undersökningen att fokusera på Sveriges fyra största dagstidningar med nationell spridning. Dessa är:

- **Dagens Nyheter (DN)**
- **Svenska Dagbladet (SvD)**
- **Expressen**
- **Aftonbladet**

Undersökningen handlar om politiska kommentatorer, detta är en position som ofta är profilerad hos mediehusen och att se vilka som är respektive mediehus politiska kommentator är inte svårt. För att säkerställa att berörda politiska kommentator är den som tidningarna själva anser är deras mest profilerade politiska kommentator har vi mailat respektive tidning och frågat. De politiska kommentatorer som undersökningen kommer att handla om är:

- **Ewa Stenberg (DN)**
- **Göran Eriksson (SvD)**
- **K-G Bergström (Expressen)**
- **Lena Mellin (Aftonbladet)**

Detta ger undersökningen en bra blandning vad gäller morgon- och kvällspress (två av varje). Det blir en bra blandning av kön (två av varje). Alla är rutinerade journalister som har varit med länge. Önskvärt hade varit att ha med någon yngre för att se om detta gjort någon skillnad. Dessa fyra får ses komma från samma generation och det är en svaghet.

5.2 Material

Analysenheterna består av de texter dessa fyra politiska kommentatorer producerade under 2017 på nyhetsplats i tryckt press, när det gäller värderande ord så har vi valt att inte ta med dem som

förekommer i rubriker, eftersom rubriker sällan skrivs av kommentatorerna själva. Allt material har samlats in genom Mediearkivet. Studien kommer endast att titta på de texter som är av kommenterande karaktär. Det vill säga analyser, kommentarer och krönikor på nyhetsplats. Med analys menar vi en text där kommentatorn skriver analyserande om någon politisk händelse. Ett förslag, ett beslut, en debatt eller en opinionsundersökning. Med krönika menar vi en text där kommentatorn på eget bevåg tycker till om något ämne. Med kommentar menar vi en text där en annan journalist ställer frågor till kommentatorn om ett specifikt ämne eller en händelse. Eftersom de politiska kommentatorerna vi har valt ut är så pass profilerade så skriver de enbart i dessa format. Texter vi har valt att utesluta kan till exempel vara när en politisk kommentator kommenterar en politisk film i nöjesdelen av tidningen.

Om texter har producerats på ledarsidorna så tas dessa inte med i undersökningen. Att material från ledarplats exkluderas beror på att en ledarsida är en plats i tidningen som är uttalat ej objektiv. Själva syftet med en ledarsida är att driva opinion. Där är det meningen att journalisterna skall ta ställning och ha egna åsikter. Så att undersöka objektiviteten där skulle inte föra något till den här undersökningen.

5.2.1 Kort om tidningarna

Dagens Nyheter är Sveriges största morgontidning. Den betecknar sig som oberoende liberal. Den grundades 1864. Nuvarande chefredaktör är Peter Wolodarski. Tidningen ägs av Bonnierkoncernen.

Svenska Dagbladet är Sveriges tredje största morgontidning. Den betecknar sig som oberoende moderat. Den grundades 1884. Nuvarande chefredaktör är Fredrik Karlén. Tidningen ägs av den norska koncernen Schibsted.

Expressen är Sveriges näst största kvällstidning. Den betecknar sig som oberoende liberal. Den grundades 1944. Nuvarande chefredaktör är Thomas Mattsson. Tidningen ägs av Bonnierkoncernen.

Aftonbladet är Sveriges största kvällstidning. Den betecknar sig som obunden socialdemokratisk. Den grundades 1830. Nuvarande chefredaktör är Lena K. Samuelsson. Tidningen ägs av den norska koncernen Schibsted.

5.2.2 Kort om de politiska kommentatorerna

Ewa Stenberg har arbetat på *Dagens Nyheter* sedan 1987. Hon har innehaft olika roller såsom arbetsmarknadsreporter, politisk reporter och har även arbetat med grävande journalistik. Innan hon kom till *Dagens Nyheter* arbetade hon på *Svenska Dagbladet* och *LO-tidningen*. 1997 vann hon Guldspaden

Göran Eriksson har arbetat på *Svenska Dagbladet* som politisk kommentator sedan 2005. Innan dess har han många års erfarenhet av att arbeta som politisk reporter på landsortstidningar och tio år på *Dagens Nyheter*.

K-G Bergström har arbetat som politisk kommentator på *Expressen* sedan 2010. Innan dess innehade han samma roll på Sveriges Television. Han har tidigare arbetat som utrikeskorrespondent i Washington för SVT och var på 1970-talet aktiv inom Moderaterna.

Lena Mellin har jobbat på *Aftonbladet* i nästan 40 år. Hon har bland annat arbetat som nyhetschef och chef för samhällsredaktionen. Hon har även agerat stf. ansvarig utgivare. Hon har vunnit Publicistklubbens Stora pris och Stora Journalistpriset.

5.3 Analysmetod

Den kvantitativa innehållsanalysen kom till på 1900-talet när man ville undersöka innehållet i en stor mängd texter för att t.ex. jämföra skillnader/likheter mellan olika texter samt texters förändrade innehåll över tid (Ekström & Larsson, 2013). Med hjälp av kvantitativ innehållsanalys så kan man på relativt kort tid analysera en stor mängd data på ett statistiskt korrekt sätt (Esaïasson, Gilljam, Oscarsson & Wängnerud, 2016).

I den här uppsatsen så används den kvantitativa innehållsanalysen som metod eftersom vi vill jämföra allt innehåll i fyra olika politiska kommentatorers texter skrivna under 2017. För att kunna ta oss an en så stor mängd data så började vi med att välja ut frågeställningar. Dessa frågor förväntar vi oss kunna besvara med de resultat som vi har fått fram. Då det blir en stor mängd data att analysera så känns det logiskt att ta hjälp av den kvantitativa innehållsanalysen.

Metoden syftar till att man i stället för att analysera alla texterna ord för ord, som hade blivit alldeles för omfattande, så tittar man på några delar i texten som anses vara de viktigaste delarna och som också säger mycket om det texten behandlar. Till vår hjälp för att analysera vad som är de viktiga delarna i texten så har vi tagit fram ett kodschema som vi noggrant har följt för att uppnå ett så exakt resultat som möjligt.

5.4 Operationalisering

Genom användningen av den kvantitativa analysmetoden kommer undersökningen att kunna svara på de frågeställningar som den har gett sig ut för att svara på. Det fullständiga kodschemat finns bland bilagorna (se bilaga 1) men här kommer nyckeloperationaliseringarna att gås igenom.

Syftet med undersökningen är att ta reda på hur det står till med objektiviteten bland de politiska kommentatorerna. Tre nyckeloperationaliseringar blir tydliga för att utreda denna frågeställning. Den första nyckeln är att hitta tendenserna i texterna. Genom att omarbete Westerståhls objektivitetsmodell och ta inspiration från hans undersökning av objektiviteten i Sveriges Radios Vietnambevakning kommer studien främst fokusera på värderande ord. Först och främst om det förekommer värderande ord i texterna och om dessa är positiva eller negativa. I ett andra led så tittas det på vilka dessa ord är. Detta för att kunna påvisa hur vissa ordval tydligt tar ställning och påverkar läsaren i en viss riktning. Genom förekomsten av värderande ord kan studien säga något om tendensen bland de politiska kommentatorerna.

En annan nyckel för att förstå detta är att titta på hur texterna är karaktäriserade. Hjälper de läsaren att förstå de politiska skeenden som tas upp? Fokus blir att titta på om texterna domineras av en förklarande karaktär eller om de präglas av tyckande från skribentens sida. Detta ger en bild av de politiska kommentatorerna ansats gentemot objektiviteten och hur de förhåller sig till sitt uppdrag.

En tredje viktig nyckel är att titta på hur texterna är gestaltade. Präglas texterna av att politiken framställs som ett spel med vinnare och förlorare eller kommer sakfrågorna fram. Målar skribenten upp ett spänningsmoment som läsaren snarare skall underhållas av, än använda som ett verktyg för att förstå samhället bättre? Återigen handlar detta om den politiska kommentatorn hjälper läsaren eller snarare försämrar möjligheten att bilda sig en bra uppfattning.

Studien vill också titta på om det finns skillnader mellan hur de olika partierna framställs av de politiska kommentatorerna. Detta är viktigt för att det kan få stora konsekvenser för medborgarna om texterna är partiska till fördel eller nackdel för olika partier. Därför är alla de viktigaste frågeställningarna kopplade till det parti kommentatorn talar om i texten. Genom att analysera hur skribenterna behandlar de olika partierna ger det en bild av hur de förhåller sig sinsemellan mot de

olika partierna. Det blir ett sätt att undersöka balansen samtidigt som det svarar på själva kärnfrågan i uppsatsen, hur står det till med objektiviteten.

När man talar om olika typer av värderingar och hur man skall tolka dessa hamnar man lätt i problem med att tolkningen blir alltför subjektiv. Det är av största vikt att även undersökningen har så hög objektivitet som möjligt och att andra forskare som gör samma undersökning kommer fram till samma resultat. Detta ställer höga krav på hur man definierar de olika variablerna i kodschemat. För att säkerställa att kodningen fungerar och att alla kodare uppfattar variablerna på samma vis har tre provkodningar genomgått och kodschemat har blivit reviderat allt eftersom. Allt för att öka reliabiliteten och minska risken för att olika kodare uppfattar saker på olika vis. Mer om detta kommer i den efterföljande metoddiskussionen.

Ett fullständigt kodschema med förklaringar till alla variabler finns som bilaga (se bilaga 1).

5.5 Metoddiskussion - Validitet och reliabilitet

I den här uppsatsen mäter vi något så abstrakt som objektivitet. Ju mer abstrakt det man skall mäta är, desto mer behöver man definiera hur man skall mäta det. Vi har tydligt förklarat exakt hur vi har mätt objektiviteten i de artiklarna vi har läst (Se kapitel 4.2 Objektivitetsmodellen, där vi definierar hur vi operationaliserar objektiviteten). Vi har valt att stå på Jörgen Westerståhls axlar och använt en variant av hans operationalisering när han undersöker objektiviteten hos Sveriges Radios nyhetsbevakning av Vietnamkriget. Vi har följt hans exempel och valt att titta på värderande ord och meningar i texter, men vi har även valt att använda oss av andra indikatorer för att säkert kunna påstå att vi har mätt objektiviteten hos dessa fyra politiska kommentatorer.

För att få så säkra resultat som möjligt och för att liknande resultat skall nås vid en omkodning av annan part, så har vi valt att i de fall vi blir osäkra på vilket variabelvärde vi skall välja, hellre fria än fälla. Alltså har vi då hellre använt oss av variabelvärdet Förekommer ej, alternativt valt det variabelvärdet som anses mer positivt för objektiviteten (exempelvis sakframställning i stället för spelframställning).

Vi har tittat på artikelns karaktär, för att utröna om textförfattarens åsikter lyser igenom i artikeln eller om textförfattaren är förklarande. Den här variabeln fångar upp åsikter som kanske inte uttrycks i värderande ord och hjälper oss att fånga upp en annan aspekt av objektiviteten hos de politiska kommentatorerna som inte framkommer genom att enbart titta på värderande ord.

En variabel talar om för oss vilket parti som artikeln i huvudsak handlar om. På så sätt kan vi mäta om den politiske kommentatorn skriver mer om ett eller flera partier och mindre om andra. På så sätt kan vi mäta balansen i rapporteringen av den svenska politiken.

I vårt kodschema har vi antecknat om vi har påträffat några värderande ord eller meningar, och också haft en variabel där vi skrivit ned det vi ansett vara ett värderande ord eller mening. Detta har vi gjort för att öka transparensen i vårt metodiska arbete av att mäta objektiviteten, och för att borga för relevans och god reliabilitet i våra bedömningar av vad som räknas som ett värderande ord eller mening.

Kodaren avgör vilken gestaltning artikelförfattaren använt sig av. Här tyder kodaren om den politiske kommentatorn har framställt det redan nämnda partiet i spelframställning eller sakframställning. Likt nämnt tidigare i texten så anses en spelframställning av ett parti, vara något negativt och ytterligare ett sätt för oss att mäta den politiske kommentatorns objektiva nyhetsförmedling.

Alla dessa variabler hjälper oss att bedöma objektiviteten hos de politiska kommentatorerna. Vi har med flera olika indikatorer mätt objektiviteten just för att styrka den teoretiska definitionen av objektivitet i vårt resultat och för att borga för validitet i vår operationalisering och i vårt slutresultat. Vi har tydligt definierat våra variabler och variabelvärden för att vi skall få en så samstämmig kodning som möjligt. Innan vi började koda så gjorde vi åtskilliga reliabilitetstest för att utveckla kodschemat till en tillfredsställande tydlighet och kunde nöja oss med att i det sista reliabilitetstestet vi gjorde ha haft en samstämmighet på 76%.

5.5.1 Kodandet

Resultatet bygger på ett totalurval bestående av alla politiska artiklar skrivna av de fyra utvalda politiska kommentatorerna i tryckt press. Eftersom det finns en mänsklig faktor i att tolka saker och ting så har de båda kodarna kodat 6 sex månader vardera av respektive kommentators artiklar. Detta gör vi för att undvika att en kommentator får en skev kodning genom att endast behandlas av en kodare.

Rebecca Bengtsson kodade Lena Mellins och K-G Bergströms artiklar från 1 januari till 30 juni och Göran Erikssons och Ewa Stenbergs artiklar 1 juli till 31 december.

Stefan Johansson kodade Göran Erikssons samt Ewa Stenbergs artiklar från 1 januari till 30 juni och Lena Mellins och K-G Bergströms artiklar 1 juli till 31 december.

För att stärka undersökningens trovärdighet har vi även valt att redovisa tabeller som jämför de båda kodarnas resultat. Vi har valt att titta på hur kodarna har kodat på variabeln Karaktär, Värderande ord, samt Gestaltning.

Tabell 1. Andel kodningar gällande karaktär fördelat på kodare (Procent).

Karaktär	Rebecca Bengtsson	Stefan Johansson	Totalt
Förekommer ej	9,8	0,0	26
Förklarande	54,9	65,3	342
Åsiktsbetonad	35,3	34,7	198
Totalt	100,0	100,0	566

I den här tabellen kan man se att kodarna är väldigt samstämmiga i sin tydning av vilken karaktär artiklarna har. Man kan se att Rebecca Bengtsson har 26 artiklar som hon har valt att kategorisera som Förekommer ej, medan Stefan Johansson har inga.

Tabell 2. Andel kodningar gällande värderande ord fördelat på kodare (Procent).

Värderande ord	Rebecca Bengtsson	Stefan Johansson	Totalt
Förekommer ej	89,8	56,7	409
Ja, positiva	1,9	3,3	15
Ja, negativa	7,9	36,7	131
Ja, både positiva och negativa	0,4	3,3	11
Totalt	100,0	100,0	566

I den här tabellen så finns det en tydlig skillnad mellan de olika kodarna. Stefan Johansson har i 43,3% av alla artiklar han har läst hittat värderande ord medan Rebecca Bengtsson har en

motsvarande procentsats på 10,2%. Detta kan ha sin förklaring i att kodarna inte har kodat samma artiklar, olika kommentatorer kan ha haft mer värderande ord vid olika tillfällen.

Skandaler som sker vid olika tillfällen kan tydas olika av olika kommentarer och kan således göra att en kodare har upplevt ett större utbud av artiklar med värderande ord än den andra vid samma tillfälle. Resultatet kan också ha sin förklaring i att den ena kodaren har sett vissa ord som värderande medan den andra kodaren inte har gjort det.

Det kan bero på dålig kommunikation under konstruktion av kodschemat och att den ena kodaren kanske var ”snällare” i sitt analyserande av texterna, medan den andra kodaren var ”tuffare”. Om så är fallet så kompletterar kodarna varandra bättre än om båda hade varit exempelvis ”snällare”. Man får också ha i åtanke att de tidigare gjorda reliabilitetstesten visade att de båda kodarna hade en 76% samstämmighet i sitt kodande, så allt för mycket uppmärksamhet skall inte läggas vid just de här siffrorna.

Tabell 3. Andel kodningar gällande gestaltning fördelat på kodare (Procent).

Gestaltning	Rebecca Bengtsson	Stefan Johansson	Totalt
Förekommer ej	27,8	5,7	91
Sakframställning	31,6	49,3	232
Spelframställning	40,6	45,0	243
Totalt	100,0	100,0	566

I tabellen om Gestaltning så har de båda kodarna ett väldigt samstämmigt resultat på variabelvärdet Spelframställning. Sedan kan man se att Stefan Johansson har tolkat innehållet i mer artiklar som Sakframställning medan Rebecca Bengtsson har tolkat innehållet i mer artiklar som Förekommer ej. Detta påverkar inte resultatet nämnvärt eftersom variabelvärdet Sakframställning anses vara positivt för objektiviteten och variabelvärdet Förekommer ej inte påverkar objektiviteten. Det är därför viktigare att det finns en samstämmighet runt variabelvärdet Spelframställning.

Som helhet kan man se att de båda kodarna är relativt samstämmiga i sitt kodande av dessa variabler, och eftersom vår modell går ut på att man tittar på helheten av de politiska kommentatorernas ”svar” på vår operationalisering av objektiviteten och inte på enstaka ”fall” så vill vi påstå att olikheterna inte nämnvärt har påverkat det slutliga resultatet.

6. Resultat

Här kommer vi att presentera resultatet av den kvantitativa innehållsanalysen. Vi tar hjälp av tabeller för att på ett enkelt och överskådligt sätt kunna presentera det stora materialet. Vi undviker här att analysera det vi hittar utan pekar här ut mönster och outliers som vi sedan analyserar med hjälp av vår analysmetod i kommande kapitel.

6.1 Grundläggande resultat.

För att få en bas och förförståelse för det insamlade materialet börjar vi med några grundläggande sammanställningar. I tabell 4 presenterar vi hur materialet har fördelats på de politiska kommentatorerna.

Tabell 4. Antal och andel artiklar fördelat på Politisk kommentator (Procent).

Politisk kommentator	Artiklar	Andel
Ewa Stenberg	131	23,1
Göran Eriksson	110	19,6
Lena Mellin	204	36,0
K-G Bergström	121	21,3
Totalt	566	100,0

Materialet som ligger till grund för undersökningen består av 566 artiklar. Den kommentator som har varit mest aktiv är Lena Mellin som står för hela 36% av det insamlade materialet. Detta beror till stor del på att hon är den enda som har en stående krönika som återkommer vecka efter vecka. Övriga tre kommentatorerna har en produktion runt 20%.

Uppsatsen fokuserar på hur de politiska kommentatorerna förhåller sig i sin bevakning till de politiska partierna. Därför är det intressant att titta på i vilken utsträckning partierna förekommer i bevakningen. I tabell 5 ser vi hur ofta ett parti förekommer i första hand i de politiska kommentatorernas texter. En majoritet av texterna fokuserar på det regeringsbärande partiet Socialdemokraterna. Deras historiskt sett största motståndare Moderaterna, har näst flest texter som fokusera på dem.

Tabell 5. Parti som texterna fokuserar på i första hand (Procent).

Parti förstahand	Frekvens	Procent
Förekommer ej	44	7,8
Vänsterpartiet	11	1,9
Feministiskt initiativ	1	0,2
Socialdemokraterna	228	40,3
Miljöpartiet	33	5,8
Centerpartiet	33	5,8
Liberalerna	21	3,7
Moderaterna	135	23,9
Kristdemokraterna	17	3,0
Sverigedemokraterna	41	7,2
Annat	2	0,4
Totalt	566	100,0

Resultatet visar att 40,3% av alla artiklar där partier nämns i första hand handlar om Socialdemokraterna, näst flest har Moderaterna med 23,9% och sedan blir det ett långt hopp till Sverigedemokraterna med 7,2%. Miljöpartiet och Centerpartiet har 5,8% vardera. Feministiskt initiativ är det parti som nämns allra minst i artiklarna med 0,2%, motsvarande en enda artikel. Av det rödgröna samarbetet så är Vänsterpartiet det parti som har haft huvudrollen allra minst i de artiklar som de politiska kommentatorerna har skrivit med enbart 1,9%.

Något som blir ännu mer intressant att titta på är om det finns några skillnader mellan hur de olika politiska kommentatorerna bevakar partierna. I tabell 6 ser vi därför hur fördelningen blir när vi tittar på frågan fördelat per politisk kommentator.

Tabell 6. Parti som texterna fokuserar på i första hand fördelat per Politisk kommentator (Procent).

Parti förstahand	Ewa Stenberg	Göran Eriksson	Lena Mellin	K-G Bergström	Antal artiklar
Förekommer ej	4,6	2,7	15,7	2,5	44
Vänsterpartiet	2,3	0,9	1,0	4,1	11
Feministiskt initiativ	0,0	0,9	0,0	0,0	1
Socialdemokraterna	48,9	44,5	34,8	36,4	228
Miljöpartiet	5,3	2,7	6,9	7,4	33
Centerpartiet	4,6	8,2	3,9	8,3	33
Liberalerna	6,1	1,8	2,5	5,0	21
Moderaterna	21,4	26,4	23,5	24,8	135
Kristdemokraterna	2,3	1,8	3,4	4,1	17
Sverigedemokraterna	4,6	10,0	7,8	6,6	41
Annat	0,0	0,0	0,5	0,8	2
Totalt	100,0	100,0	100,0	100,0	566

Vi ser då att Socialdemokraterna är det parti som samtliga kommentatorer fokuserar mest på i sin bevakning, men det finns skillnader mellan kommentatorerna. Ewa Stenberg behandlar Socialdemokraterna i nästan hälften av sina texter medans Lena Mellin gör detsamma i en tredjedel av sina texter. Tre partier bevakas försvinnande lite av alla kommentatorerna. Det är Vänsterpartiet, Feministiskt initiativ och Kristdemokraterna.

Bevakningen av Moderaterna ligger på ungefär samma nivå för samtliga kommentatorer. Ungefär 15–20% lägre i omfattning än Socialdemokraterna. Återigen påverkas Lena Mellins resultat av att hon skriver krönikor som återkommer veckovis. Det är inte alltid som dessa fokuserar på politik och därför blir andelen av hennes texter där inga partier förekommer högre än övriga kommentatorer.

6.1.1 Grundläggande resultat fördelat på ämne

Vidare tittar vi på vilka övergripande ämnen som de politiska kommentatorerna har behandlat i sina texter. I tabell 7 ser vi antal artiklar kopplat till övergripande ämne samt hur stor procentandel av de totala antalet artiklar som det innebär.

Tabell 7. Andel artiklar fördelat på övergripande ämneskategori (Procent).

Övergripande ämneskategori	Frekvens	Procent
Opinionsundersökning	94	16,6
Debatt	28	4,9
Politiska beslut / förslag	136	24,0
Partipolitik (Internt)	125	22,1
Partipolitik (Externt)	120	21,2
Övrigt	63	11,1
Totalt	566	100,0

På de övergripande ämneskategorierna så visar resultatet att Politiska beslut/förslag samt Partipolitik internt och externt är det som de politiska kommentatorerna skriver mest om. Partipolitik internt handlar om interna angelägenheter i ett parti. Till exempel valet av ny partiledare. Partipolitik externt handlar om hur partierna förhåller sig till varandra. Till exempel en text som handlar om vilka som skall bilda regering tillsammans.

I tabell 8 kan man se att Lena Mellin till skillnad från övriga kommentatorer skriver mest om opinionsundersökningar. De övriga tre skriver mest om partipolitik. Ewa Stenberg främst om externa angelägenheter medans Göran Eriksson och K-G Bergström i större utsträckning fokuserar på det interna. Debatter är det av de definierade ämnena som alla politiska kommentatorerna skriver minst om.

Tabell 8. Övergripande ämneskategori fördelat på Politisk kommentator (Procent).

Övergripande ämneskategori	Ewa Stenberg	Göran Eriksson	Lena Mellin	K-G Bergström	Antal artiklar
Opinionsundersökning	9,2	10,9	24,5	16,5	94
Debatt	3,1	8,2	3,4	6,6	28
Politiska beslut / förslag	29,8	22,7	23,5	19,8	136
Partipolitik (Internt)	20,6	30,9	16,2	25,6	125
Partipolitik (Externt)	32,8	20,0	13,7	22,3	120
Övrigt	4,6	7,3	18,6	9,1	63
Totalt	100,0	100,0	100,0	100,0	566

I tabell 9 går vi in på mer konkreta ämnen. Vad är det som behandlas på djupet i texterna? Här ser vi en stor spridning på frekvens mellan de olika kategorierna. En del ämnen förekom inte överhuvudtaget under en ettårsproduktion.

Det blir tydligt att några ämnen är mer förekommande än andra. De är Ekonomi & budget, Brott & straff, Integration/invandring, Demokrati & Jämställdhet och Politiska skandaler. Eftersom dessa ämnen förekommer betydligt mer än resterande ämnen så är det dessa fem ämnen vi kommer att koncentrera oss på när det gäller konkret ämne i resten av uppsatsen.

Tabell 9. Antal och andel artiklar fördelat per konkret ämne (Procent).

Konkret ämne som förekommer	Frekvens	Procent
Ekonomi & Budget	88	15,5
Arbetsmarknad	20	3,5
Brott & Straff	30	5,3
Vård & Omsorg	18	3,2
Skolpolitik	8	1,4
Kultur/Fritid	0	0,0
Bostad/Energi	3	0,5
Miljö & Klimat	10	1,8
Medier	1	0,2
Invandring/Integration	53	9,4
Religion	0	0,0
Familjepolitik	3	0,5
Säkerhet- & Försvarspolitik	23	4,1
Katastrofer/Terroråd	10	1,8
EU	20	3,5
Nato	0	0,0
Utrikes	29	5,1
Demokrati & Jämställdhet	32	5,7
Näringsliv	4	0,7
Politiska skandaler	62	11,0
Övrigt	41	7,2
Förekommer ej	111	19,6
Totalt	566	100,0

Vi lämnar nu det grundläggande resultatet och går in på de delar som skall leda oss in till det vi vill undersöka med uppsatsen. Hur står det egentligen till med objektiviteten bland de politiska kommentatorerna? Vi börjar med att titta på förekomsten av värderande ord.

6.2 Förekomst av värderande ord

När de politiska kommentatorerna har använt sig av värderande ord i sina artiklar så räknas både de positiva orden liksom de negativa. Att en politisk kommentator tydligt tycker att en politiker har gjort ett bra jobb, är lika värderande som att kommentatorn tycker att politikern gjorde ett dåligt jobb. I vårt fall bidrar förekomsten av både negativa och positiva ord till att objektiviteten blir lidande.

Av de 566 analyserade artiklarna så förekommer värderande ord i 157 stycken. 131 av dessa är enbart negativa, 15 är enbart positiva och i 11 texter förekommer båda delarna. Eftersom typen av värdering i vårt fall inte har någon betydelse har vi här slagit ihop förekomsten av negativa och positiva ord till kategorin Förekommer i den fortsatta genomgången.

Tabell 10. Förekomst av värderande ord fördelat på Politisk kommentator (Procent).

Värderande ord	Ewa Stenberg	Göran Eriksson	Lena Mellin	K-G Bergström	Totalt
Förekommer ej	69,5	78,2	74,5	66,1	72,3
Förekommer	30,5	21,8	25,5	33,9	27,7
Totalt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Sammantaget har de fyra politiska kommentatorerna använt sig av värderande ord i 27,7% av de 566 artiklarna vi har tittat på. Samtliga av de politiska kommentatorerna har använt sig av värderande ord i sina artiklar. Den som har störst andel är K-G Bergström, han har i 33,9% av alla sina artiklar använt sig av värderande ord. Tätt därefter följer Ewa Stenberg som i 30,5% av sina artiklar använt sig av värderande ord. Därefter kommer Lena Mellin med 25,5%. Minst värderande ord har Göran Eriksson i sina artiklar, han har i 21,8% av sina artiklar använt värderande ord.

Större skillnader framträder när vi kopplar på vilket parti som förekommer när de värderande orden används. Då handlar de värderande orden, positiva som negativa, om det parti som nämns mest i texten, det parti som har *huvudrollen* i artikeln. Vi ser tydligt att det skiftar i antal vad gäller artiklar när de politiska kommentatorerna använder värderande ord i samband med att de olika partierna nämns.

Tabell 11. Förekomst av värderande ord fördelat på Politisk kommentator och parti (Procent).

Andel värderande ord som förekommer	Ewa Stenberg	Göran Eriksson	Lena Mellin	K-G Bergström	Totalt	Antal artiklar
V	0,0	0,0	0,0	20,0	9,1	11
FI		0,0			0,0	1
S	23,4	16,3	26,8	34,1	25,0	228
MP	57,1	66,7	28,6	44,4	42,4	33
C	16,7	11,1	12,5	20,0	15,2	33
L	50,0	0,0	40,0	50,0	42,9	21
M	46,4	31,0	33,3	36,7	36,3	135
KD	0,0	50,0	14,3	40,0	23,5	17
SD	50,0	27,3	56,3	25,0	41,5	41
Annat			0,0	100,0	50,0	2
Totalt	30,5	21,8	25,5	33,9	27,7	566

Tittar vi på ett övergripande plan så ser vi att av de partier som har någon volym av artiklar är det Centerpartiet som har lägst andel värderande ord totalt med 15,2%. Socialdemokraterna och Kristdemokraterna har också relativt låga siffror med 25% respektive 23,5%. Högst andel artiklar med värderande ord har Liberalerna med 42,9% tätt följt av Miljöpartiet och Sverigedemokraterna på 42,4% respektive 41,5%.

När vi går ner på olika kommentators nivå så ser vi mer skillnader. Ewa Stenberg har i ungefär en tredjedel av sina artiklar använt sig av värderande ord. Negativa eller positiva, men det är stora skillnader på hur de olika partierna har beskrivits. I fallet med fyra partier har hon i ungefär hälften av texterna använt värderande ord. De är Miljöpartiet, (57,1%), Liberalerna (50,0%), Sverigedemokraterna (50,0%) samt Moderaterna (46,4%). Tittar man istället på till exempel Centern och Socialdemokraterna så ligger siffrorna på 16,7 respektive 23,4. Och när det gäller

Kristdemokraterna och Vänsterpartiet har hon inte använt sig av några värderande ord alls. Alltså finns det stora skillnader i bevakningen av de olika partierna.

När Göran Eriksson har skrivit artiklar där Miljöpartiet har haft huvudrollen så har han i 66,7% av alla artiklar använt sig av värderande ord. Det är det parti som han har uttryckt sig allra mest färgstarkt om. Till skillnad mot Ewa Stenberg som inte hade använt sig av några värderande ord när det gäller Kristdemokraterna så har Göran Eriksson använt sig av värderande ord i 50% av alla artiklar om dem. Istället har han inte använt några värderande ord i texter som fokuserar på Vänsterpartiet och Liberalerna. Inte heller i den enda artikel med Feministisk initiativ som huvudaktör.

Lena Mellin tillhör också skaran som inte har använt sig av värderande ord när hennes artiklar har handlat om Vänsterpartiet. Det parti hon har uttryckt sig mest om däremot, är Sverigedemokraterna, där lite mer än hälften av alla hennes artiklar har innehållit värderande ord riktade mot dem.

K-G Bergström är den enda av de fyra kommentatorerna som har använt sig av värderande ord när han har skrivit om Vänsterpartiet (20%). Att det enbart är han som har använt sig av värderande ord om Vänsterpartiet i sina artiklar kan förklaras av att det inte finns så många artiklar där Vänsterpartiet har varit i huvudfokus, enbart 11 av 566 artiklar. Liberalerna är det parti som han har uttryckt sig mest värderande om, i 50% av alla hans artiklar om dem så har han använt sig av värderande ord. Efter Liberalerna så kommer Miljöpartiet med 44,4%.

6.2.1 Förekomst av värderande ord kopplat till ämne

I tabell 12 så ser vi hur fördelningen av användandet av värderande ord ser ut när vi tittar på det och kopplar på övergripande ämne. Det ämne där de värderande orden förekommer mest frekvent är inom den interna partipolitiken och där det förekommer minst är när debatterna bevakas.

Tabell 12. Förekomst av värderande ord fördelat på Politisk kommentator och övergripande ämne (Procent).

Värderande ord	Ewa Stenberg	Göran Eriksson	Lena Mellin	K-G Bergström	Totalt	Antal artiklar
Opinionsundersökning	58,3	33,3	28,0	25,0	31,9	94
Debatt	0,0	22,2	14,3	12,5	14,3	28
Politiska beslut/förslag	25,6	24,0	22,9	33,3	25,7	136
Partipolitik (Internt)	33,3	32,4	45,5	45,2	39,2	125
Partipolitik (Externt)	27,9	4,5	32,1	40,7	27,5	120
Övrigt	33,3	0,0	5,3	18,2	9,5	63
Totalt	30,5	21,8	25,5	33,9	27,7	566

Användandet av värderande ord skiljer sig mycket mellan de olika kommentatorerna och vilket övergripande ämne de bevakar. Några tydliga mönster är svåra att urskilja. Göran Eriksson har den lägsta noteringen på 4,5% när det gäller extern partipolitik. På samma kategori använder sig till exempel K-G Bergström av värderande ord i 40,7% av artiklarna. Den högsta noteringen har Ewa Stenberg i och med att hon använder sig av värderande ord i 58,3% av sina artiklar som handlar om opinionsundersökningar.

Går vi sedan vidare och tittar på konkreta ämnen så får vi fram ännu mer information. De ämnen som de politiska kommentarerna har skrivit mest om är Ekonomi & budget, Politiska skandaler,

Invandring & integration, Demokrati & jämställdhet samt Brott & straff. I tabell 13 ser vi att politiska skandaler är det ämne där de flesta kommentatorerna toppar eller i alla fall har höga andelar artiklar med värderande ord.

Tabell 13. Förekomst av värderande ord fördelat på Politisk kommentator och konkret ämne, topp fem (Procent).

Värderande ord	Ewa Stenberg	Göran Eriksson	Lena Mellin	K-G Bergström	Totalt	Antal artiklar
Ekonomi & Budget	22,2	11,1	21,7	10,0	17,0	88
Brott & Straff	12,5	44,4	20,0	66,7	30,0	30
Invandring/Integration	38,5	16,7	23,1	44,4	28,3	53
Demokrati & Jämställdhet	40,0	20,0	41,2	60,0	40,6	32
Politiska skandaler	47,1	30,8	66,7	57,1	51,6	62
Totalt	30,5	21,8	25,5	33,9	27,7	566

I kategorin Ekonomi & budget så har alla de fyra politiska kommentatorerna mellan 10–22,2% artiklar med värderande ord i. Den som har mest är Ewa Stenberg och den som har minst är K-G Bergström. I kategorin Politiska skandaler så är Lena Mellin den kommentatorn med mest artiklar med värderande ord i, 66,7%. I kategorin Invandring och integration så är K-G Bergström den med mest artiklar som innehåller värderande ord. I kategorin Demokrati & jämställdhet så har alla de fyra politiska kommentatorerna mellan 20–60% artiklar med värderande ord i. Högsta procentsiffran innehas av K-G Bergström och minsta av Göran Eriksson.

I kategorin Brott & straff så är K-G Bergström den politiske kommentator som har använt sig av värderande ord allra mest, i hela 66,7% av alla artiklarna. Ewa Stenberg är den som har uttryckt sig allra minst uttrycksfullt, enbart 12,5% av hennes artiklar i ämnet Brott & straff innehåller värderande ord.

I de fem stora kategorierna så är K-G Bergström den som haft mest artiklar innehållandes värderande ord, i tre av fem kategorier så har han vart den med högst procentsats. K-G Bergström är också den kommentatorn som haft mest artiklar innehållandes värderande ord av alla, oberoende av ämne eller parti.

6.2.2 Sammanfattning

Man kan sammanfatta det här delkapitlet med att säga att i 27,7% av alla de artiklar de politiska kommentatorerna skrev under 2017 så använde de sig av värderande ord. Det finns ingen större procentuell skillnad mellan de olika politiska kommentatorerna, men K-G Bergström är den kommentatorn som haft mest artiklar innehållandes värderande ord av alla, och Göran Eriksson är den som har haft minst.

När variabeln Parti lades till kunde vi se att det är väldigt olika resultat mellan de olika politiska kommentatorerna, ingen sticker ut nämnvärt med att använda mer eller mindre värderande ord i samband med olika partier. Däremot så kan man se att alla utan Lena Mellin ligger strax under eller tydligt över 50%-streckket angående antal artiklar innehållandes värderande ord som handlar om Miljöpartiet.

När vi har jämfört ämnen i stället för partier så kan man se att i ämnet Politiska skandaler har de politiska kommentatorerna haft väldigt många artiklar med värderande ord i, runt 50% av alla sina artiklar 2017, dock finns ett undantag i Göran Eriksson som har värderande ord i 30,8% av sina artiklar på ämnet. Vad detta beror på och vad det har för betydelse för hur vi ser på objektiviteten kommer vi att titta närmare på i analysen.

6.3 Texternas karaktärisering

För att få en bild av hur de politiska kommentatorernas texter hjälper läsaren att förstå politiken har undersökningen tittat på karaktären av texterna. Det vill säga om texten har en förklarande ansats eller om texten innehåller åsikter, det vi kallar åsiktsbetonad eller tyckande. I tabell 14 visas utfallet av undersökningen. Det är en klar majoritet av texterna som är uttryckligen förklarande, 60,4%. Det finns dock nästan tvåhundra artiklar där de politiska kommentatorerna låter sina åsikter ta överhanden i texten.

Tabell 14. Karaktär på text fördelat på Politisk kommentator (Procent).

Karaktär på text	Ewa Stenberg	Göran Eriksson	Lena Mellin	K-G Bergström	Totalt	Antal artiklar
Förekommer ej	0,0	0,0	12,3	0,8	4,6	26
Förklarande	71,0	68,2	56,4	48,8	60,4	342
Åsiktsbetonad	29,0	31,8	31,4	50,4	35,0	198
Totalt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	566

Tittar man på hur det ser ut sinsemellan de politiska kommentatorerna så finns det tydliga skillnader. K-G Bergström sticker ut med att i femtio procent av sina texter ha en åsiktsbetonad karaktär. De övriga tre kommentatorerna ligger på runt trettio procent.

Ewa Stenberg har minst andel åsiktsbetonade texter, hon ligger på 29%. Lena Mellin och Göran Eriksson ligger nästan lika, de skiljer bara 0,4 procent mellan de två och de har bara en något högre andel än Ewa Stenberg.

Sågas bör att Lena Mellin har 12,3 % av sina texter som varken har förklarande eller åsiktsbetonande karaktär. Vad denna höga andel beror på går inte att direkt säga. En sak vi kan se är att Lena Mellin har en kolumn på nyhetsplats som är återkommande vilket kan göra att hon ibland är tvingad att skriva trots att det inte har hänt något politiskt och då finns det inte alltid något att förklara eller ha åsikter om.

Det som är intressantast att titta på är vad som händer när vi fördelar respektive politiske kommentator kopplat till ett särskilt parti. Då framträder en annan bild och det blir betydligt större skillnader att titta på.

Tabell 15. Karaktär av text fördelat på Politisk kommentator och parti (Procent).

Andel Åsiktsbetonade artiklar	Ewa Stenberg	Göran Eriksson	Lena Mellin	K-G Bergström	Totalt	Antal artiklar
V	0,0	0,0	0,0	60,0	27,3	11
FI		0,0			0,0	1
S	21,9	34,7	33,8	50,0	33,8	228
MP	28,6	0,0	35,7	88,9	45,5	33
C	33,3	33,3	12,5	40,0	30,3	33
L	50,0	0,0	20,0	50,0	38,1	21
M	35,7	37,9	22,9	46,7	34,1	135
KD	66,7	50,0	28,6	40,0	41,2	17
SD	33,3	27,3	50,0	25,0	36,6	41
Annat parti			100,0	100,0	100,0	2
Förekommer ej	33,3	0,0	34,4	66,7	34,1	44
Totalt	29,0	31,8	31,4	50,4	35,0	566

För en del partier är volymen texter som har producerats så liten att det inte blir intressant att titta på. Men det säger ju istället något annat om bevakningen. Till exempel är Vänsterpartiets låga siffra på 27,3% inte så intressant att jämföra med övriga då den endast är baserad på 11 artiklar.

Samtliga politiska kommentatorer har något parti som sticker ut vad gäller en hög andel åsiktsbetonade texter. Vad detta egentligen säger skall vi titta närmare på i analysen.

Inget parti kommer ifrån att få en hög andel åsiktsbetonade texter från någon av de politiska kommentatorerna. Miljöpartiet är det parti med högst andel åsiktsbetonade texter om sig, 45,5%. De är också det parti som har högst andel åsiktsbetonade texter (88,9%) skrivna av en särskild kommentator, i deras fall K-G Bergström. Lena Mellin ligger högt vad gäller Sverigedemokraterna, 50%. Båda morgontidningarna ligger högt vad gäller Kristdemokraterna. Göran Eriksson ligger på 50% och Ewa Stenberg ligger på 66,7%.

Ewa Stenberg ligger även högt vad gäller Liberalerna, 50% i övrigt så ligger hon inte speciellt högt. Anmärkningsvärt är att det parti som ligger lägst hos Ewa Stenberg är Socialdemokraterna med 21,9%. Vilket är den tredje lägsta siffran bland partierna som har någon volym av texter. Endast Lena Mellins artiklar med åsikter om Liberalerna, 20% och Centern, 12,5% är lägre. Dock skall sägas att många av Lena Mellins texter saknar både förklarande och åsiktsbetonad karaktär. Så att säga att hon skulle vara väldigt bra på att förklara Centerns eller Liberalernas politik vore att dra för snabba slutsatser.

Visserligen är antalet artiklar inte så stort men Göran Eriksson är den enda av de politiska kommentatorerna som i förhållande till fler än ett parti håller sig till att ha en majoritet av förklarande texter. Eriksson håller sig till att förklara vad gäller Vänsterpartiet, Feministiskt Initiativ, Miljöpartiet och Liberalerna. Mellin och Stenberg håller sig till att förklara vad gäller Vänsterpartiet. K-G Bergström däremot har åsikter kring alla partier och vad gäller Vänsterpartiet så högt som i 60 % av texterna.

Det parti vilket de politiska partierna håller sig till mest likt är Moderaterna. Skillnaden mellan högsta och lägsta siffran är lägst för detta parti. Dock är skillnaden mellan Mellin som har åsikter i

22,9 % av texterna och K-G Bergström 46,7% av texterna 23,8% vilket tyder på att kommentatorerna inte är speciellt lika varandra överhuvudtaget.

Kategorin Annat parti ligger på 100%, detta på grund av att det är minnestexter över en död partiledare, där textförfattarna valde att bara beskriva den dödes positiva sidor.

6.3.1 Sammanfattning

Avslutningsvis så kan man säga att karaktären överlag är förklarande men det finns trots det en stor andel texter som är färgade av de politiska kommentatorernas åsikter. Tittar vi på partinivå finns det helt klart stora skillnader mellan partier och vilken politisk kommentator som skriver. Vad detta beror på och vad det kan ha för betydelse för hur vi ser på objektiviteten kommer vi att titta närmare på i analysen.

6.4 Gestaltningsteori – Spelframställning i fokus

En del av den modell vi har tagit fram för att analysera hur de politiska kommentatorerna förhåller sig till objektiviteten handlar om gestaltning. Genom att titta på hur textförfattarna gestaltar texterna kan vi säga något om hur de sköter sitt demokratiska uppdrag.

Spelframställan handlar om att fokusera på spelet inom politiken istället för själva sakfrågorna. Därför har vi tittat på just dessa frågor. I tabell 16. ser vi det grundläggande resultatet fördelat per kommentator.

Tabell 16. Gestaltning av text fördelat på Politisk kommentator (Procent).

Gestaltning av text	Ewa Stenberg	Göran Eriksson	Lena Mellin	K-G Bergström	Totalt	Antal artiklar
Sakframställning	58,8	42,7	28,4	41,3	41,0	232
Spelframställning	37,4	51,8	37,3	50,4	42,9	243
Förekommer ej	3,8	5,5	34,3	8,3	16,1	91
Totalt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	566

På ett övergripande plan är det spelframställningen som är den mest frekvent förekommande, 42,9% av den totala mängden artiklar har spelframställning. Dock är det ingen stor övervikt. I 41% av artiklarna är det sakframställning och i 16,1% ingen gestaltning alls.

Tittar vi på respektive kommentator så ser vi en hel del skillnader. De båda männen, Göran Eriksson och K-G Bergström har en betydligt större andel spelframställningar. I deras textproduktion är cirka hälften av texterna gestaltade med spelframställning. Alltså är det så att de i varannan text håller sig till sakfrågan. De kan tyckas bra ur en balanssynpunkt men då vi menar att spelframställning leder till opartiskhet så är det i det här fallet inte det.

De båda kvinnorna, Ewa Stenberg och Lena Mellin har något mindre andelar spelframställning. I ungefär en tredjedel av texterna fokusera på spelet istället för sakfrågan. Ewa Stenberg är den kommentator som har den högsta siffran vad gäller sakframställning med hennes 58,8%.

Lena Mellin har en stor mängd texter där varken eller går att applicera. Det finns varken sak- eller spelframställning i fokus, därför har Lena Mellin den lägsta siffran vad gäller att fokusera på sak med 28,4%. I tabell 17. så ser vi fördelningen av gestaltning per kommentator kopplat till parti.

Tabell 17. Andel artiklar med spelframställning fördelat på Politisk kommentator och parti (Procent).

Andel artiklar med Spelframställning	Ewa Stenberg	Göran Eriksson	Lena Mellin	K-G Bergström	Totalt	Antal artiklar
V	0,0	0,0	50,0	80,0	45,5	11
FI		0,0			0,0	1
S	21,9	38,8	29,6	38,6	31,1	228
MP	28,6	66,7	42,9	33,3	39,4	33
C	83,3	88,9	37,5	40,0	60,6	33
L	75,0	0,0	60,0	66,7	61,9	21
M	64,3	69,0	66,7	70,0	67,4	135
KD	0,0	100,0	42,9	40,0	41,2	17
SD	66,7	54,5	43,8	75,0	56,1	41
Annat parti			0,0	0,0	0,0	2
Förekommer ej	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	44
Totalt	37,4	51,8	37,3	50,4	42,9	566

Det parti som har lägst siffra totalt är regeringspartiet Socialdemokraterna, som har spelframställning i 31,1% av texterna om dem. Inte heller det andra regeringspartiet Miljöpartiet har en så hög siffra och landar på 39,4%. Tre av allianspartierna däremot hamnar alla på över sextio procent. Kristdemokraterna hamnar något lägre på 41,2%. Sverigedemokraterna lägger sig någonstans mittemellan på 56,1%.

Tittar vi på kommentatorsnivå ser vi direkt en anmärkningsvärd siffra. Göran Eriksson använder sig av spelframställning i alla de fall han fokuserar på Kristdemokraterna. Denna siffra är dock bara baserad på två av honom skrivna artiklar om Kristdemokraterna, därför blir den inte intressant.

Istället kan vi se att de båda morgontidningarnas politiska kommentatorer Ewa Stenberg och Göran Eriksson när det gäller Centern i väldigt hög utsträckning använder sig av spelframställning. 83,3% respektive 88,9% vilka är de två högsta siffrorna fördelat på parti. Den lägsta uppmätta siffran står Ewa Stenberg för och det gäller Socialdemokraterna och den är endast 21,9%. Överlag är Socialdemokraterna det parti som har minst spelframställning. Den högsta uppmätta siffran är Göran Erikssons 88,9% som handlar om Centern.

När det gäller Moderaterna däremot så ser vi att samtliga kommentatorer i mångt och mycket framställer de texter där Moderaterna är i fokus med spelframställning. Samtliga fyra ligger på över sextio procent. Det är också det parti där kommentatorerna har minst skillnad mellan sig, endast 5,7% skiljer mellan högsta och lägsta notering. Även Liberalerna ligger högt hos alla förutom hos Göran Eriksson men då skall också sägas att även där var produktionen hos Eriksson låg med endast två artiklar om Liberalerna.

6.4.1 Spelframställning kopplat till ämne

Nu går vi över för att titta på hur fördelningen ser ut när vi undersöker vilket ämne som texterna fokuserar på. Vilken påverkan får det på vilken typ av gestaltning som textförfattarna använder sig av? I tabell 18 ser vi gestaltningen fördelat på övergripande ämne och kommentator.

Tabell 18. Andel av text med spelframställning fördelat på Politisk kommentator och övergripande ämne (Procent).

Andel Spelframställning fördelat på övergripande ämne	Ewa Stenberg	Göran Eriksson	Lena Mellin	K-G Bergström	Totalt	Antal artiklar
Opinionsundersökning	83,8	66,7	46,0	55,0	55,3	94
Debatt	25,0	33,3	100,0	87,5	64,3	28
Politiska beslut/förslag	23,1	48,0	14,6	29,2	25,7	136
Partipolitik (Internt)	25,9	52,9	42,4	48,8	43,2	125
Partipolitik (Externt)	51,2	68,2	78,6	74,1	65,8	120
Övrigt	0,0	12,5	7,9	9,1	7,9	63
Totalt	37,4	51,8	37,3	50,4	42,9	566

Vi kan tydligt se att spelframställningen är minst vad gäller politiska beslut/förslag. I alla de övriga kategorierna är det relativt hög andel spelframställning. Störst är andelen när det gäller extern partipolitik. Men även debattbevakningen har stor andel spelframställning.

Tittar vi på kommentatorsnivå så ökar skillnaderna. Den högsta uppmätta siffran har Lena Mellin som i alla de fall hon skriver om debatter använder sig av spelframställning. Hon har också den lägsta uppmätta siffran med sina 14,6% vad gäller politiska beslut/förslag. Vi går nu vidare och tittar på de konkreta ämnena och hur fördelningen ser ut där.

Tabell 19. Andel av text med spelframställning fördelat på Politisk kommentator och konkret ämne, topp fem (Procent).

Andel Spelframställning fördelat på ämne	Ewa Stenberg	Göran Eriksson	Lena Mellin	K-G Bergström	Totalt	Antal artiklar
Ekonomi & Budget	44,4	83,8	34,8	50,0	51,1	88
Brott & Straff	37,5	33,3	10,0	33,3	26,7	30
Invandring/Integration	53,8	50,0	46,2	44,4	49,1	53
Demokrati & Jämställdhet	60,0	40,0	47,1	20,0	43,8	32
Politiska skandaler	29,4	46,2	44,4	64,3	45,2	62
Totalt	37,4	51,8	37,3	50,4	50,4	566

När det gäller Ekonomi & budget så ser vi stor skillnad mellan de olika politiska kommentatorerna och hur de gestaltar frågan. Göran Eriksson är den som använder sig mest av spelframställning och gör detta i 83,8% av texterna. Lena Mellin använder sig av spelframställningen minst och hamnar på 34,8%. Kvinnorna är mer benägna att hålla sig till sakfrågan vad gäller ekonomi.

Invandring/integration är det politiska ämne som de politiska kommentatorerna är mest lika på. Alla de fyra textförfattarna ligger runt femtio procents spelframställning i denna fråga. Morgontidningarna ligger något högre än kvällstidningarna.

När det gäller politiska skandaler är det K-G Bergström som är den som främst framställer detta som ett spel. I 64,3% av hans texter kring politiska skandaler är det spelframställning. Göran Eriksson och Lena Mellin ligger nästan lika på cirka 45%. Det skall dock sägas att Lena Mellin är

den som har producerat flest texter och därav sjunker hennes procentsats. När det gäller antal har hon bara skrivit en text mindre än K-G Bergström med spelframställning vad gäller politiska skandaler. Ewa Stenberg har spelframställning i endast 29,4% av sina texter.

6.4.2 Sammanfattning

En stor del av texterna är gestaltade med en spelframställning och alla de politiska kommentatorerna medverkar till detta. Det finns dock inga tydliga tendenser som indikerar att något av partierna framställs mer i spelframställning än något annat. Det som sticker ut är bevakningen av Centern i morgonpressen. Tittar vi ämnesvis så ser vi stora skillnader bland olika ämnen. Det som sticker ut är likheten mellan kommentatorerna på ämnet Invandring/integration. När vi analyserar skall vi titta på vad detta får för konsekvenser för objektiviteten.

7. Analys

I detta kapitel kommer vi att analysera resultatet som presenterades i kapitel sex. Vi kommer att använda oss av vår vidareutveckling av Jörgen Westerståhls objektivitetsmodell för att kunna ta reda på hur det står till med objektiviteten bland de svenska politiska kommentatorerna.

För att analysera det insamlade resultatet har vi vidareutvecklat Jörgen Westerståhls objektivitetsmodell. Vi menar att den politiske kommentatorn skall eftersträva en neutral position och undvika att framställa politiken som ett spel.

Journalistikens demokratiska uppdrag handlar om att ge medborgaren kunskap för att kunna göra välavvägda val. Detta är framförallt viktigt inom valrörelsejournalistiken men för en politisk kommentator är detta lika viktigt året om. Alltså även i mellanvalsperioder.

Undersökningen har genom att titta på tre aspekter försökt säga något om de politiska kommentatorernas objektivitet. De tre aspekterna är Värderande ord, Gestaltning och Karaktär på texten. I den kommande analysen tar vi avstamp i Westerståhls objektivitetsmodell som vi har utvecklat och tittar på hur de politiska kommentatorerna använder värderande ord och i vilken utsträckning.

Vidare kopplar vi på benet med Gestaltning och fokuserar då på i vilken utsträckning de politiska kommentatorerna använder sig av spelgestaltning. Avslutningsvis tittar vi på karaktären av texten. Detta för att fånga upp den åsiktsbetoning som kan förekomma i texterna som inte fångas upp av de övriga två indikatorerna.

7.1 Neutral position – Jakten på värderande ord

Vår undersökning visar att de politiska kommentatorerna sällan använder sig av positivt värderande ord. När så sker handlar det oftast om att någon partiföreträdare har gjort bra ifrån sig i någon form av debatt, eller om en väldigt populär politiker.

Exempel på positivt värderande ord och meningar vi har sett är till exempel; ”Svensk politikens skickligaste debattör”, ”Politisk succé”, ”Det var härligt att höra”, ”Får i alla fall stilpoäng”.

Undersökningen visar också att de politiska kommentatorerna verkar ha lättare för att använda sig av negativt värderade ord i sina artiklar. Exempel på ord och meningar vi har sett är; ”Hon är ett sänke för hela alliansen (...) ett lågvattenmärke”, ”Det är inte bara oartigt. Det är direkt oförskämt”, ”likt en sur tonåring som bara ser svart eller vitt”, ”Musen som skröt”.

Som vi kunde se i resultatet så förekommer värderande ord i ungefär en tredjedel av de politiska kommentatorernas texter. K-G Bergström har flest med en andel på 33,9% och Göran Eriksson har minst med en andel på 21,8%. Betyder det då att K-G Bergström är mindre objektiv i sina texter än Göran Eriksson? Det korta svaret på den frågan är ja, det gör det. Såväl negativa som positiva värderande ord gör att texten tar ställning åt ena eller andra hållet. Och i det här fallet när idealet är objektivitet och opartiskhet, så är värderade ord i alla dess former, dåligt. Men som vi kommer att förklara tydligare framöver, så är det inte det korta svaret på den frågan som är det slutgiltiga svaret.

Tittar vi på resultatet genom vår analysmodell, vidareutvecklingen av Westerståhls objektivitetsmodell så ser vi att ett led till Partiskhet, som kan ses som motsatsen till Objektivitet, kommer av användandet av värderande ord. Använder man sig av dessa så intar man inte en neutral position till det som skall behandlas i texten. Allvarligast blir detta om man gör det i förhållande till ett parti. Alltså att man istället för att beskriva skeendet tar till värderande ord som tar ställning för eller emot på sätt som inte har saklig grund.

En politisk kommentator bör också eftersträva balans, i den mening att man behandlar alla partier likadant. I resultatet kan vi tydlig se på flera håll att så inte är fallet. Till exempel använder Lena Mellin värderande ord i 56,3% av texterna när det gäller Sverigedemokraterna men bara i 12,5% av texterna när det gäller Centern. Här ser vi exempel på en stor obalans. Ett annat exempel är Göran Eriksson som i 66,7% av texterna som fokuserar på Miljöpartiet använder värderande ord, vilket också är den högsta siffran uppmätt för något parti, och kan jämföras mot texterna där Centern står i centrum, då endast 11,1% innehåller värderande ord. Det är då enkelt att dra slutsatsen att Göran Eriksson inte tycker att Miljöpartiets politik är särskilt bra. Men innan man drar den slutsatsen, får man ha i åtanke att Miljöpartiet 2017 ansågs vara ett parti i kris, som också drabbats av flera skandaler under året vilket kan ha påverkat ordvalet hos Göran Eriksson.

När vi tittar på de ämnen som berörs i artiklarna så är skillnaderna ännu tydligare där, än skillnaderna mellan partierna. Att säga att en politisk kommentator är partisk i förhållande till ett ämne är dock svårt. Men det är intressant att se i vilka typer av ämnen kommentatorerna tar till värderande ord och om det finns något mönster. Så verkar dock inte vara fallet. Det finns inga tydliga mönster som går att urskilja vad gäller olika ämnen, politiska kommentatorer emellan. Ämnet Politiska skandaler är alltså ett av få ämnen där samtliga kommentatorer ligger ganska lika. Vad vi kan se där är att det är en ganska hög andel av texterna kring politiska skandaler som innehåller värderande ord.

Slutsatser vi kan dra av detta är att de politiska kommentatorerna i en klar majoritet av sina texter undviker värderande ord och det är enligt vår modell en bra sak. Dock förekommer det i en tredjedel av produktionen. Då vi i den här studien inte har någon tidigare undersökning att jämföra med, vet vi inte om det har ökat eller minskat över tid. Vi vet inte heller om vårt resultat är olikt den ledande normen hos andra politiska kommentatorer, eller om de politiska kommentatorer vi har tittat på följer den ledande normen. Det är därför svårt att säga något konkret om det resultatet. Men eftersträvar man total objektivitet så är det en alldeles för hög mängd. Framförallt när man kopplar opartiskheten till olika partier. Vad som däremot kan vara en förmildrande omständighet är att de olika kommentatorerna behandlar olika partier olika partiskt.

Vårt resultat talar inte för att de politiska kommentatorerna skulle särbehandla de olika partierna till fördel för deras tidnings politiska färg. Snarare kan man se att tidningarna med blå politisk profil i mångt och mycket är hårda mot just borgerliga partier. Orsaker till detta kan vara Moderaternas välkända partiledarkris, samt även Kristdemokraterna och Liberalernas dans på fyraprocentspärren där samtliga fått utstå mycket kritik. Centerpartiet och i synnerhet Annie Lööf har fått de flesta av de få positiva omdömen som har kommit under året, det kan förklaras av att Centerpartiet stadigt ökade i popularitet under 2017, i takt med Moderaternas fall.

Socialdemokraterna är det ledande regeringspartiet 2017 och är det parti som är huvudaktör i flest antal artiklar. Något förvånande så är inte Socialdemokraterna det parti där de politiska kommentatorerna uttryckt sig med flest värderande ord. Till exempel har Göran Eriksson som arbetar för en obunden moderat tidning endast värderande ord i 16,3% av sina texter som rör Socialdemokraterna, vilket är en av de lägsta siffrorna uppmätta kring värderande ord per parti. Vi har valt i denna uppsats att inte använda oss av någon hypotes, men vi vill ändå påstå att detta resultat är förvånande då regeringspartier är det parti som ofta får utstå mest kritik i media. En anledning till att vi har fått det här resultatet skulle kunna vara att de politiska skandaler och partikriser som skedde 2017 lyfte de politiska kommentatorernas kritiska ögon ifrån Socialdemokraterna. 2017 skedde också terrorattentatet på Drottninggatan i Stockholm, en händelse där regeringen fick mycket beröm för sitt snabba och korrekta handlande i en krissituation. Men man får inte glömma att året 2017 skedde också den så kallade IT-skandalen som också har kallats

Sveriges största säkerhetsläcka, där Socialdemokraterna blev tvungna att ombilda regeringen och två ministrar blev utbytta i respons mot den kritik de fick utstå från oppositionen.

Användandet av värderande ord är inte det enda som påverkar objektiviteten, i nästa del av kapitlet kommer vi att titta närmare på gestaltningsteorin och hur den spelar ihop med värderande ord i vår analysmodell.

7.2 Balans – Gestaltningsteori – Spelframställning

En kritik mot dagens politiska journalistik är det faktum att journalister allt mer framställer politiken som ett spel. Det fokuseras mer på vem som vinner eller förlorar och man tittar ofta på opinionssiffror istället för att diskutera sakfrågorna, det vill säga de förslag som politikerna lägger fram. Sägas bör att journalisterna inte är ensamt ansvariga för denna skiftning. Politikerna själva är inte sena med att anamma detta, och underlättar knappast för journalister med att porträttera politiken på ett annat vis.

I vår studie har vi tittat på hur de politiska kommentatorerna gestaltar de politiska skeendena de bevakar. Vi menar att en spelframställning inte i sig kan klassas som partisk men gestaltningen av politiken som ett spel tillsammans användandet av värderande ord leder till partiskhet och att journalistiken inte förhåller sig objektiv så som den enligt vår modell bör. Balansen är en viktig aspekt att ta med här. Det vill säga, hur skiljer sig användningen av framställning bland de politiska kommentatorerna i förhållande till partier. Där kan vi se hur spelframställningen verkligen påverkar politiken, om till exempel vissa partier porträtteras med sina sakfrågor medan andra bara porträtteras som vinnare eller förlorare.

När vi tittar på vårt resultat så ser vi att i de texter som har en gestaltning är det mer än hälften som gestaltas som spel. Vi har inte heller här någon tidigare forskning att jämföra med. Men att spelgestaltningen är framträdande i de politiska kommentatorernas textproduktion går inte att bortse ifrån.

Tittar vi närmare på resultatet så ser vi också stora skillnader på gestaltning mellan de olika kommentatorerna och de olika partierna. De klassiska motståndarna Socialdemokraterna och Moderaterna är de partier som behandlas mest lika. Socialdemokraterna är det parti som de politiska kommentatorerna genomgående framställer med minst andel spelframställningar, det är ingen av kommentatorerna som har någon hög procentsats där. Det har i stället Moderaterna med en väldigt hög procentsats över hela raden. Detta beror troligtvis till stor del på det utspel som Moderaterna gjorde i börja på året där de mot sina alliansvänners vilja ville börja förhandla med Sverigedemokraterna i riksdagens utskott, dels för att ”vinna” tillbaka röster från Sverigedemokraterna men också för att kunna få igenom förslag i riksdagen redan nu. Det beror säkerligen också på det partiledarbytet som skedde under året där väldigt mycket av nyhetsbevakningen handlade om vilka falanger inom partiet som skulle ta över och ”vinna” mark inom Moderaterna.

Man kan enligt vårt resultat säga att det råder en väldigt stor obalans bland kommentatorernas bevakning av partierna och detta leder, som vi har sagt tidigare, till att objektiviteten blir lidande. Ett exempel på en skev bevakning är morgonpressens bevakning av Centerpartiet, då båda kommentatorerna gestaltar texterna kring Centern med spelframställning i över 80% av artiklarna. Kvällspressen däremot framställer Centern med spelframställning i ungefär hälften så många fall. 2017 så ansågs Centerpartiet utnyttja Moderaternas kris för att kunna bli det alliansledande partiet i stället för dem. Men någon självklar förklaring till att morgonpress och kvällspress har porträtterat Centerpartiet i spelframställning olika har vi inte lyckats se i materialet.

Tar vi då hjälp av vår objektivitetsmodell så skulle vi säga att obalansen och frekvensen av spelframställning bland våra kommentatorer talar för att de politiska kommentatorerna vi har undersökt inte förhåller sig objektivt i sin politiska nyhetsbevakning. Objektiviteten i den politiska nyhetsbevakningen hos dessa kommentatorer kan därför påstås vara hotad. Spelframställningen och framförallt skillnaden i hur partierna bevakas gör att gestaltningen är ett större problem för objektiviteten är vad användandet av värderande ord är. Med det vi har fått fram i denna undersökning skulle vi vilja påstå att idealet om en objektiv kommenterande politisk journalistik just nu inte uppnås på ett helt tillfredställande sätt.

7.3 Åsikter eller förklaring

En aspekt som inte kommer fram i vår objektivitetsmodell är i vilken utsträckning texterna hjälper människor att förstå politiken. Alltså en av de grundläggande faktorerna för det demokratiska journalistiska uppdraget. Vi har därför tittat på karaktären av texterna, är de åsiktsbetonade, det vill säga tyngda med åsikter och tyckande istället för förklaringar som hjälper läsaren att förstå ett skeende.

Tre av kommentatorerna har en klar och tydlig förklarande ansats i sina texter. Omkring 60–70% av texterna har en tydligt förklarande karaktär i fokus. K-G Bergströms texter är däremot mer åsiktsbetonade enligt vårt resultat. I 50% hans texter är det en tydligt tyckande karaktär som förekommer. Går man sedan in på partinivå så kan man se att K-G Bergström i 88,9% av artiklarna där Miljöpartiet har huvudrollen har en tyckande karaktär, vilket inte borgar för en objektiv behandling av partiet. Ewa Stenberg har en liknande hög procentsats när Kristdemokraterna har huvudrollen i hennes artiklar. I 66,7% av texterna så har hon ingen förklarande karaktär i sina texter, utan snarare en tyckande karaktär. Lena Mellin håller sig på relativt låga nivåer för alla partier utom i de artiklar som Sverigedemokraterna har huvudrollen i, där förekommer i upp emot 50% av alla artiklar tyckande karaktär

Ser vi på helheten så är de här tre partierna bland de partier som de fyra politiska kommentatorerna har mest åsikter om. Miljöpartiet toppar denna lista, sammanlagt 45,5% av alla texter skrivna med dem i fokus präglas av åsikter. Efter dem kommer Kristdemokraterna, sedan Liberalerna och sedan Sverigedemokraterna.

Enligt ett objektivitetsideal är det inte positivt att de politiska kommentatorernas åsikter skiner igenom i deras artiklar. Den politiska journalistiken i sin helhet bör ha en förklarande ansats och i synnerhet de politiska kommentatorerna bör sträva efter att så långt som möjligt undvika tyckande och istället arbeta för att förklara de komplexa politiska skeendena för publiken.

Totalt sett så förekommer det åsikter i drygt en tredjedel av det undersökta materialet. Då våran inställning vid kodningen var hellre fria än fälla kan det misstänkas att denna siffra skulle kunna ha blivit ännu högre vid en hårdare granskning. Men redan vid en sådan mängd som en tredjedel menar vi att objektiviteteten kan bli ifrågasatt. Det här är ingen enkel fråga och av de tre delområden vi har koncentrerat vår undersökning på är frågan om karaktär den svåraste att avgöra och även den svåraste att replikera för en annan forskare. Många skulle säga att själva uppdraget för en politisk kommentator är att tycka saker och att ha åsikter. Vi menar dock att utifrån tanken kring journalistikens demokratiska uppdrag att den politiske kommentatorns uppdrag är viktigare och större än så. Med det i åtanke är det en möjlig slutsats att objektiviteten blir lidande av en så pass hög andel texter där åsikter istället för förklaringar hamnar i fokus.

8. Slutdiskussion

I det här kapitlet knyter vi ihop säcken och diskuterar vad vi har kommit fram till efter att ha gått igenom resultatet och analyserat det. Vi tittar också på problem och andra vägar vi kunde tagit samt ger förslag på vidare forskning.

Uppsatsens syfte har varit att ta reda på hur det står till med objektiviteten hos de svenska politiska kommentatorerna på fyra av Sveriges största dagstidningar. Genom att undersöka och analysera deras samlade produktion under ett år har vi försökt hitta indikationer och tendenser som kan ge en bild av hur de förhåller sig till objektiviteten.

Medvetet har vi valt att inte ställa upp några hypoteser, utan vi ville istället se vart materialet tog oss och gå in i det med öppna ögon. Trots det så har man alltid en viss förförståelse och kunskap med sig in i ett arbete. Dessutom har vi lärt oss en hel del om forskningsområdet och svensk politik i och med våra litteraturstudier och kodningen av materialet. Något förvånade blev vi därför över att vår studie pekar på att kommentatorerna verkar förhålla sig mest till objektiviteten i förhållande till regeringspartiet Socialdemokraterna. Tidigare forskning visar att regeringspartiet oftast är det parti som blir hårdast ansat. Att vår studie visar motsatsen är ett intressant resultat. Vad det beror på kan vi tyvärr inte svara på.

I resultatet och den analys vi har gjort så tycker vi oss se att det finns visst fog för att oroa sig något för objektiviteten bland de politiska kommentatorerna. Om det är medvetet från kommentatorernas sida eller omedvetna tillfälligheter som leder fram till detta är dock inget vi kan säga med den här typen av undersökning. Kompletterande intervjuer med kommentatorerna hade varit intressant för att kunna få en djupare förståelse för den aspekten.

Framförallt är det den höga andelen spelframställning och den obalans i hur detta gestaltas partier emellan som gör att vi tycker oss ana en partiskhet. Det kan inte anses rimligt att vissa partier i stort sett alltid presenteras i en spelgestaltning medan andra får chans att prata om sina sakfrågor. Bevakningen som helhet är också den ett problem. Visst kan man förvänta sig att regeringspartiet är det parti som mycket av bevakningen fokuserar på, men att det har en sådan dominans och att vissa riksdagspartier knappt kommer på tal under ett helt år är ingenting som talar för en opartisk och balanserad politisk journalistik, vilket är basen för att uppnå objektivitet enligt vår objektivitetsmodell.

I led med vad andra forskare har kommit fram till i tidigare forskning så verkar vår studie stödja tesen att tolknings- och åsiktsjournalistiken får större utrymme i tidningarna. Att även de politiska kommentatorernas texter i mångt och mycket präglas av åsikter är ett tecken på detta.

Då vi har valt att titta på en lång tidsperiod istället för till exempel två kortare perioder vid olika tidpunkter kan vi inte göra några jämförande studier för att se om det finns öknings- eller minskningar i det beteenden som vi mäter bland de politiska kommentatorerna. Vi uttalar oss istället om de uppmätta nivåer vi hittar i materialet. Det hade självfallet vart av intresse att kunna jämföra siffror över tid, men istället ger vi en bild av läget och försöker tyda vilka tendenser som finns.

Trots ovan nämnda resultat så är det så att i mångt och mycket tycker vi oss se att de svenska politiska kommentatorerna i stora delar av sin bevakning hjälper medborgarna att förstå det komplexa politiska läget i Sverige. I titeln på denna uppsats ställer vi oss frågan om den politiska kommentatorn är vän eller fiende? Vi skulle vilja säga att hen är medborgarens vän, men ingen är felfri. Världen är inte svart eller vit. Resultatet pekar på att det är många delar av bevakningen som

inte lever upp till våra högt ställda förväntningar. Enligt vår modell tenderar de politiska kommentatorerna att inte ha objektiviteten som sin viktigaste ledstjärna i sitt arbete, vilket kan leda till att det demokratiska uppdraget blir lidande. För att verkligen hjälpa medborgarna att förstå den svenska politiken så tycker vi att de politiska kommentatorerna bör anstränga sig ännu mer för att eftersträva objektiviteten.

9. Referenser

- Asp, K. (1988). *Politisk journalistik. Studier i mediernas partiskhet och makt*. I Carlsson, Ulla (red), *Forskning om journalistik*. Göteborg: Nordicom-Nytt/Sverige, 4.
- Asp, K. (2006). *Journalistkårens partisympatier* (Arbetsrapport / Institutionen för journalistik och masskommunikation, Göteborgs universitet, [N.S.], 38). Göteborg: Institutionen för journalistik och masskommunikation, Göteborgs universitet.
- Asp, K., & Bjerling, J. (2014). *Mediekratin: Mediernas makt i svenska val*. Stockholm: Ekerlids.
- Asp, K. (2011) *Mediernas prestationer och betydelse: Valet 2010*. Göteborg: Institutionen för journalistik, medier och kommunikation, Göteborgs universitet.
- Bengtsson, M., & Carlsson, U. (2015). *Approaches to political commentary in Scandinavia; a call for textual, evaluating scholarship*. Nordicom Review.
- Bennett, W. (2016). *News: The politics of illusion* (Tenth ed.). Chicago: The university of Chicago press.
- Bro, P. (2012). *License to comment: The popularization of a political commentator*. *Journalism Studies*, 13(3), 433-446. Taylor & Francis group.
- Browning, G. (1994). *Not-so-full disclosure: When television and radio audiences don't know the truth about political commentators' business relationships, they run the risk of absorbing propaganda, not information*. *National Journal*, 26, 1794-1797.
- Cushion, S. (2015). *News and Politics: The Rise of Live and Interpretive Journalism* (Communication and Society). New York: Routledge.
- Dahl, R. (2000). *On democracy* (New ed.] ed., Nota Bene series). New Haven; London: Yale University Press.
- Djerf Pierre, M., & Weibull, L. (2001). *Spegla, granska, tolka: Aktualitetsjournalistik i svensk radio och TV under 1900-talet*. Stockholm: Prisma.
- Ekström, M., & Larsson, L. (2010). *Metoder i kommunikationsvetenskap*. Lund: Studentlitteratur.
- Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H., Towns, A., & Wängnerud, L. (2017). *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad* (Femte upplagan ed.). Stockholm: Wolters Kluwer.
- Esser, F., Strömbäck, J., De Vreese, C., & Salgado, S. (2012). *Interpretive journalism: A review of concepts, operationalizations and key findings*. *Journalism*, 13(2). Sage Publications.
- Gitlin, T. (1980). *The whole world is watching: Mass media in the making & unmaking of the New left*. Berkeley. CA: University of California Press.
- Hopmann, D., & Strömbäck, J. (2010). *The rise of the media punditocracy? Journalists and media pundits in Danish election news 1994 - 2007*. *Media Culture and Society*.

Karlsson, M., & Strömbäck, J. (2015). *Handbok i journalistikforskning* (1. uppl. ed.). Lund: Studentlitteratur.

Kramer, M. (1995). *Breakable rules for literary journalists. Literary journalism: A new collection of the best American nonfiction*, 21-34. New York: Ballantine Books.

Maras, St. (2013). *Objectivity in Journalism (Key concepts in journalism.)*. Cambridge: Polity Press.

Media performance: Mass communication and the public interest. (1992). Choice Reviews Online, 30(04), 30-1900.

Nord, L., & Strömbäck, J. (2012). *Medierna och demokratin*. Lund: Studentlitteratur.

Nord, L., & Stúr, E., & Institutet för mediestudier. (2009). *Tyckandets tid: Den journalistiska kommentaren i tre svenska valrörelser*. Stockholm: Stiftelsen Institutet för mediestudier (sim(o)).

Rogstad, I. (2014). *Political News Journalists in Social Media: Transforming political reporters into political pundits?* Journalism Practice, 8(6), 688-703. Routledge.

Schudson, M. (1978). *Discovering the news: A social history of American newspapers*. New York: Basic Books.

Semetko, H., & Valkenburg, P. (2000). *Framing European politics: A content analysis of press and television news*. Journal of Communication, 50(2), 93-109.

Shehata, A. (2014). *Game Frames, Issue Frames, and Mobilization: Disentangling the Effects of Frame Exposure and Motivated News Attention on Political Cynicism and Engagement*. International Journal of Public Opinion Research, 26(2), 157-177.

Spelregler för press, tv, radio. (2010). Stockholm.

Strömbäck, J. (2003). *Medierna som fjärde statsmakt: En studie av innebörden av begreppet granskande journalistik*. Sundsvall: Demokratiinstitutet.

Strömbäck, J. (2008). *Medialisering och makt: En analys av mediernas politiska påverkan*. Statsvetenskaplig Tidskrift, 385-405.

Strömbäck, J., & Nord, L., & Studieförbundet Näringsliv och samhälle. (2013). *Kampen om opinionen: Politisk kommunikation under svenska valrörelser* (1. uppl. ed.). Stockholm: SNS förlag.

Strömbäck, J., & Studieförbundet Näringsliv och samhälle. (2009). *Makt, medier och samhälle: En introduktion till politisk kommunikation* (1. uppl. ed.). Stockholm: SNS förlag.

Weibull, L. (2017). *Misstron mot medier*. Stockholm: Institutet för mediestudier.

Westerståhl, J. (1972). *Objektiv nyhetsförmedling*. (Scandinavian University books). Göteborg: Akademiförlaget.

Wiik, J. (2012). *Yrkesideal*. In (pp. Svenska journalister 1989–2011). Göteborg: Göteborgs universitet.

10. Bilagor

Här hittas uppsatsens bilagor

10.1 Kodschema

Bilaga 1: Kodschema

Variabel	Variabelnamn	Variabelvärden	Beskrivning
V1	ID-nummer artikel	1...2...3... 99 = Okodbar	Alla artiklar skall identifieras med ett ID-nummer.
V2	Namn på artikel	(Fritext) 99 = Okodbar	Vi namnger analysenheten med artikelns rubrik.
V3	Länk till artikel	(Fritext) 99 = Okodbar	Länk dit artikeln hämtades
V4	Kodare	1 = Rebecca Bengtsson 2 = Stefan Johansson 99 = Okodbar	Vem har kodat analysenheten?
V5	Politisk kommentator	1 = Ewa Stenberg 2 = Göran Eriksson 3 = Lena Mellin 4 = K-G Bergström 99 = Okodbar	Vem är den politiska kommentatorn som har skrivit, alternativt, vem är den politiska kommentatorn som uttalar sig i artikeln?
V6	Övergripande ämneskategori	1 = Opinionsundersökning 2 = Debatt 3 = Politiska beslut och förslag 4 = Partipolitik (internt) 5 = Partipolitik (externt) 6 = Övrigt 99 = Okodbar	Här väljs det ämnet som tydligast behandlas i artikeln. 1 = När artikeln handlar om en opinionsundersökning. 2 = När artikeln handlar om en debatt. 3 = När artikeln handlar om politiska beslut eller förslag. 4 = När artikeln inte handlar om opinionsundersökningar,

			<p>debatter, beslut eller förslag men tydligt handlar om saker inom ett specifikt parti.</p> <p>5 = När artikeln inte handlar om opinionsundersökningar, debatter, beslut eller förslag men tydligt handlar om politik mellan olika partier.</p>
V7	Konkret ämne	<p>0 = Förekommer ej 1 = Ekonomi & Budget 2 = Arbetsmarknad 3 = Brott & Straff 4 = Vård & Omsorg 5 = Skolpolitik 6 = Kultur/fritid 7 = Bostad/Energi 8 = Miljö & Klimat 9 = Medier 10 = Invandring/Integration 11 = Religion 12 = Familjepolitik 13 = Säkerhetspolitik & Försvar 14 = Katastrofer/ Terroråd 15 = EU 16 = Nato 17 = Utrikes 18 = Demokrati & Jämställdhet 19 = Näringsliv 20 = Politiska skandaler 21 = Övrigt 99 = Okodbar</p>	<p>I vilken typ av ämne uttalar sig den politiske kommentatorn på ett konkret plan. När det gäller ämnen väljer vi det ämne som är i huvudfokus i texten, det vill säga det som får mest utrymme.</p>

V8	Vilken karaktär har texten?	0 = Förekommer ej 1 = Förklarande 2 = åsiktsbetonad 99 = Okodbar	1 = Förklarar och redogör kommentatorn för händelser, åsikter, följer m.m. på ett sakligt och pedagogiskt sätt? 2 = Tycker skribenten något om partiet, förslaget, beslutet eller medlemmar i partiet utan att tydligt förklara varför?
V9	Parti som texten fokuserar på i första hand.	0 = Förekommer ej 1 = Vänsterpartiet 2 = Feministiskt Initiativ 3 = Socialdemokraterna 4 = Miljöpartiet 5 = Centerpartiet 6 = Liberalerna 7 = Moderaterna 8 = Kristdemokraterna 9 = Sverigedemokraterna 10 = Annat 99 = Okodbar	Här väljer vi det parti som texten huvudsakligen fokuserar på. Det vill säga det parti som får mest utrymme i texten. Här räknar vi även med namn som nämns i rubrik och ingress. Nämns partimedlemmar i text så anses de vara representanter för sitt parti och sorteras således in i det parti hen tillhör.
V10	Förekommer värderande ord eller ordföljder i texten? Parti som texten fokuserar på i första hand.	0 = Förekommer ej 1 = Ja, Positiva 2 = Ja, Negativa 3 = Ja, både Positiva och Negativa 99 = Okodbar	Förekommer det ord eller ordföljder i texten som kan ses som tydligt värderande jämt emot ett visst parti. Ord eller ordföljder som förekommer i citat och rubrik tittar vi ej på. (Vid osäkerhet så kommer vi snarare fria än fälla)
V11	Positivt värderande ord eller ordföljder Parti som texten fokuserar på i första hand.	(Fritext) 0 = Förekommer ej 99 = Okodbar	Här listar vi de värderande ord och ordföljder som vi ser som tydligt positiva. (Vid osäkerhet så kommer vi snarare fria än fälla) Exempel: <i>Skicklig, rättvis, fantastisk</i>

V12	Negativt värderande ord och ordföljd Parti som texten fokuserar på i första hand.	(Fritext) 0 = Förekommer ej 99 = Okodbar	Här listar vi de värderande ord och ordföljder som vi ser som tydligt negativa. (Vid osäkerhet så kommer vi snarare fria än fälla) Exempel: <i>Katastrofal, kris, otydligt parti</i>
V13	Hur är texten gestaltad? Parti som texten fokuserar på i första hand.	0 = Förekommer ej 1 = Sakframställning 2 = Spelframställning 99 = Okodbar	1 = Med sakframställning menas att kommentatorn fokuserar på <u>vad</u> som har hänt, <u>vad</u> någon har föreslagit, eller <u>vad</u> någon har sagt på ett sakligt sätt. 2 = Med spelframställning menas att kommentatorn ställer politikerna mot varandra i en jämförelse eller som deltagare i ett spel med vinnare och förlorare. Vi tittar på framställningen i förhållande till parti och väljer den dominerande framställningen. (Vid osäkerhet så kommer vi snarare fria än fälla)
V14	Parti som texten fokuserar på i andra hand.	0 = Förekommer ej 1 = Vänsterpartiet 2 = Feministiskt Initiativ 3 = Socialdemokraterna 4 = Miljöpartiet 5 = Centerpartiet 6 = Liberalerna 7 = Moderaterna 8 = Kristdemokraterna 9 = Sverigedemokraterna 10 = Annat 99 = Okodbar	Här väljer vi det parti som texten fokuserar på i andra hand. Det vill säga det parti som får mest utrymme i texten. Här räknar vi även med namn som nämns i rubrik och ingress. Nämns partimedlemmar i text så anses de vara representanter för sitt parti och sorteras således in i det parti hen tillhör.

V15	Förekommer värderande ord eller ordföljder i texten? Parti som texten fokuserar på i andra hand.	0 = Förekommer ej 1 = Ja, Positiva 2 = Ja, Negativa 3 = Ja, både Positiva och Negativa 99 = Okodbar	Förekommer det ord eller ordföljder i texten som kan ses som tydligt värderande jämt mot ett visst parti. Ord eller ordföljder som förekommer i citat och rubrik tittar vi ej på. (Vid osäkerhet så kommer vi snarare fria än fälla)
V16	Positivt värderande ord eller ordföljder Parti som texten fokuserar på i andra hand.	(Fritext) 0 = Förekommer ej 99 = Okodbar	Här listar vi de värderande ord och ordföljder som vi ser som tydligt positiva. (Vid osäkerhet så kommer vi snarare fria än fälla) Exempel: <i>Skicklig, rättvis, fantastisk</i>
V17	Negativt värderande ord och ordföljd Parti som texten fokuserar på i andra hand.	(Fritext) 0 = Förekommer ej 99 = Okodbar	Här listar vi de värderande ord och ordföljder som vi ser som tydligt negativa. (Vid osäkerhet så kommer vi snarare fria än fälla) Exempel: <i>Katastrofal, kris, otydligt parti</i>
V18	Hur är texten gestaltad? Parti som texten fokuserar på i andra hand.	0 = Förekommer ej 1 = Sakframställning 2 = Spelframställning 99 = Okodbar	1 = Med sakframställning menas att kommentatorn fokuserar på <u>vad</u> som har hänt, <u>vad</u> någon har föreslagit, eller <u>vad</u> någon har sagt. 2 = Med spelframställning menas att kommentatorn ställer politikerna mot varandra i en jämförelse eller som deltagare i ett spel med vinnare och förlorare. Vi tittar på framställningen i förhållande till parti och väljer den dominerande framställningen. (Vid osäkerhet så kommer vi snarare fria än fälla)

V19	Kodarens egna minnesanteckningar		Här får kodaren fritt skriva eventuella minnesanteckning för att säkerställa att funderingar och eventuella frågetecken som uppstår genom kodandets gång inte glöms bort.
-----	----------------------------------	--	---

10.2 Förekomst av värderande ord kopplat till konkret ämne

Bilaga 2: Tabell 20. Förekomst av värderande ord fördelat på Politisk kommentator och konkret ämne (Procent).

Värderande ord	Ewa Stenberg	Göran Eriksson	Lena Mellin	K-G Bergström	Totalt	Antal artiklar
Ekonomi & Budget	22,2	11,1	21,7	10,0	17,0	88
Arbetsmarknad	50,0	0,0	30,0	16,7	25,0	20
Brott & Straff	12,5	44,4	20,0	66,7	30,0	30
Vård & Omsorg	0,0	50,0	33,3	75,0	38,9	18
Skolpolitik	20,0		0,0	0,0	12,5	8
Kultur/fritid						0
Bostad/Energi			0,0	100,0	33,3	3
Miljö & Klimat	50,0	50,0	20,0	100,0	40,0	10
Medier			0,0		0,0	1
Invandring/Integration	38,5	16,7	23,1	44,0	28,3	53
Religion						0
Familjepolitik		0,0	0,0	0,0	0,0	3
Säkerhetspolitik & Försvar	38,5	0,0		33,3	34,8	23
Katastrofer/ Terrordåd	100,0	33,3	0,0	0,0	30,0	10
EU	0,0	0,0	5,9		5,0	20
Nato						0
Utrikes	12,5	25,0	20,0	25,0	20,7	29
Demokrati & Jämställdhet	40,0	20,0	41,2	60,0	40,6	32
Näringsliv			0,0	33,3	25,0	4
Politiska skandaler	47,1	30,8	66,7	57,1	51,6	62
Övrigt	50,0	100,0	41,2	55,6	51,2	41
Förekommer ej	7,7	5,3	13,7	21,4	13,5	111
Totalt	30,5	21,8	25,5	33,9	27,7	566